

LAS MISIONES CATOLICAS

XXVIII. - 3. - MARZO 1954

KATOLIŠKI MISIJONI

MISLIMO IN MOLIMO!

MISLI OB 17. IN 19. MARCU

Sv. Patricij, apostol Irske, je že 15 stoletij zgled misijonarjem. Dosegel je tako stopnjo ljubezni do duš, ki jih Stvarnik zase hoče, da so to lastnost podedovali njegovi duhovni otroci. Irska slavi kot „otok svetnikov“, s katerega je na vse strani odšlo v boj za božje kraljestvo že toliko vojščakov.

Svetniki so za prvimi apostoli bili vsi njihovi pravi nasledniki. Pokristjanjenje ljudstev je bilo njihovo delo in delo svetnikov bo pokristjanjenje še tistih ljudstev, ki danes žive v temi.

Svetniki so tisti, ki od božje dobrote izsilijo milosti za svoj narod. Manj številni smo od Ircev, a to ni zapreka, da ne bi bili pred Bogom prav tako veliki. Potrebno pa je, da si vzgajamo svetnikov, bolje: da sami postanemo svetniki.

Posebno vzvišen vzor nam je sv. Jožef, človek, ki je bil vreden, da je ob strani Marije vsemu človeštvu varoval in izročil Odrašenika. Spomnimo tu le na eno njegovo potezo: delavnost, ki se do zadnjega podreja božjemu hotenju. Zato je bil res brezhibno orodje v božji roki. Vsakdo, ki se je napotil za Jožefom, pa naj bo duhovnik, redovnik, misijonar ali laičar apostol, se mora naučiti take delavnosti. Je pa to cvet, ki poganja iz ponižnosti, iz vdanosti in iz zaupanja Bogu, iz odpovedi. Korenine so globoke in nekatere grenke, cvet pa je pisan in dišeč: v njem najde medu resnice in dobrote neštivilno lačnih in žejnih drobnih bitij.

Postni čas je čas čiščenja in priprave na vstajenje. Več ko bomo v tem dosegli udje Cerkve, prej bo prišel dan vstajenja poganov.

Molitveni namen za marec:

ZA POKLICE MISIJONSKIH BRATOV

Konec leta 1948 je poročevalska ustanova „Fides“ prinesla statistike, iz katerih je razvidno, da so tedaj misijoni vsega sveta razpolagali s 60.000 cerkvami in kapelami, 400 semenišči, 100.000 šolami, 1.000 bolnišnicami, 3.000 dispanzerji, 250 zavodi za gobavce, 2.000 sirotišči, 460 hiralnicami in 200 tiskarnami. Misijonskega osebja je istočasno bilo 292.500 in sicer 22.000 duhovnikov, 54.000 redovnic, 94.000 katehistov, 78.000 šolnikov, 500 zdravnikov, 200 bolničark, 33 tisoč pomožnega osebja in 9.000 bratov.

Primerjanje obeh vrst številni razločno kaže nesorazmerje med ljudmi in ustanovami; kakšno je šele nesorazmerje med obširnostjo poganškega morja in med neznatnim številom ribičev, ki vanj mečejo mreže! Med njimi so komaj 3% misijonskih bratov, to je laikov, ki se z zaobljubami povežejo s kakim redom in se posvete misijonskemu delu. So to borci v prvih vrstah. Njihova naloga je, da duhovnikom pripravljajo pogoje za uspešno vsajanje Cerkve in širjenje resnice; da jim v vsem pomagajo in jih tako razbremenjujejo upravnih, tehničnih, organizacijskih poslov; da jih v marsičem nadomeščajo. Na njih je važno, a sitno breme tvarnih težav.

Teh tako potrebnih misijonarjev mora sv. Cerkev dobiti mnogo več, če hoče, kot mora naprej. Zaledje je doslej premalo zanje skrbelo in še manj zanje molilo. Vodstvo je spregovorilo: ves mesec marec molimo za nove poklice misijonskih bratov!

Prof. LOJZE GERŽINIČ

LOČENIM KRISTJANOM

Bratje moji:

Tako vas nazivljam, ne z obrabljeno vsakdanjostjo te besede, marveč ker se čutim z vami v skupni družnosti in tudi jaz v priznanju edinstvenega občestva, ki ga vi ne tajite. Četudi ne prepoznate v meni namestnika Kristusovega, vam moj trud, da bi bil učenec Kristusov, ni tuj; takisto meni ni skrito vaše prizadevanje, da bi vi bili njegovi učenci. V njegovem imenu in v njegovem duhu smo si bratje, navkljub različnosti nauk in medsebojnim sumničanjem, ki so nas ločili. A če nas razdvajajo bogoslovni nauki in starožitnosti, **Evangelij in Križ sta, ki nas družita**. Ne bom vam govoril o verskih resnicah in o postavah; govoril bom marveč o **edinosti in bratstvu**. Dajte, poslušajte me! Slehernega od vas, kateri koli Cerkvi in veroizpovedi naj se prišteva, rotim, da me posluša. Ne glejte zdaj v meni rimskega papeža, temveč samo bednega kristjana, ki joče; sodruga v Kristusu, ki bi rad molitve in upanje z vami vsemi delil.

Pozabimo vsaj v tej bliskajoči se uri preresnih groženj in opominov vse naše spore in zmote. Ni zdaj čas obtoževanja in pridig; še manj pa čas ugovorov ali očitkov. Dajmo, naj se prepirajo mrtvi z mrtvimi. Mi smo živi, sredi brezglavih množic nam tekó dnevi, in želimo vsi, da bi krščanstvo bilo novo življenje vseh ljudi. Danes ne gledam v vas ne krivovercev, ne razkolnikov, ne drugovercev, ne odpadnikov, marveč samo razkropljene sinove taistega mojega Očeta, vernike taiste nevidne Cerkve, po številu in širokosti tako neizmerno višje od vseh naših Cerkva skupaj. V tej nevidni Cerkvi, kjer je Kristus Duhovnik in Kralj po redu Melkizedekovem, čutim, kako ste mojemu srcu prav blizu, kot so mi blizu ti, ki se k meni stiskajo.

Ločitev je pač bila očitna krivda v božjih očeh, a ne vaša povsem. K prelomu z Rimom so vas prenekaterikrat gnale — četudi ne zmeraj docela utemeljeno — ne le vaše lastne, marveč tudi naše nape. Prenekaterikrat živi ogenj Svetega Duha navkljub vsemu ni zmožel bedaste upornosti človeške; ta je bila, ki vas je v takšnih trenutkih slepila z izgovori, vašemu odporu, ponosu vašemu, upornosti vaši slednjič pravi balzam.

Dajmo tedaj, naj s kostmi prepirljivcev trohne zarjavele puščice strupenih medsebojnih bojev. Obžalujmo rajši družno skupne zmote, dvignimo vnovič visoko skupne nade, prizadevajmo si roko v roki ob skupnem delu. Umišljajo si kristjani, da so si kot vojaki na Golgoti razdelili scelatnano suknjo Križanega. A božansko truplo leži golo, sredi med nami: razbičano, pa nedotaknjeno, v krvi vse, pa še vedno

toplo, s križa sneto, res. pa spet znova pribito na križ našega življenja. To truplo, ki le videz smrti stvarja, se bo, kot upa, spet k vstajenju dvignilo. Od nas vseh svoje vstajenje v srcih in v svetu pričakuje.

Bratje moji, bratje, res, v ljubezni in v hrepenenju Kristusovem; vi vsi zaznavate, veste predobro, umevate takisto, na kakšno križpotje je vesoljna blaznost pritirala to našo človeško družino. Preveč razločno nam je na uho udarila strahotna drhtavica predzadnjega klica k odločitvi. Taisto enako velja posameznim kot vsem narodom skupaj tudi ni namenjen eni sami veri, cerkvi ali verski ločini. Je marveč pretresljiv in do zadnje žile odmevajoči odločilni poziv, ki velja vsem ljudstvom in vsem veram. Je to **aut aut** — ali ali življenja in smrti, izbira med rešilnim brodom Evangelija in med besnečimi vrtinci dokončne pogube. Zdaj smo liki brodolomcem, ki mahajo s krpastimi ostanki sinočnje zastave, oklepajoči se sredi pretečih valov razbitih ostankov svojega nesrečnega broda; krmarji smo, ki se z odmirajočimi in drhtečimi prsti še s poslednjimi močmi oklepajo krmila, a ki hkrati ladje že skoraj več ravnati ne morejo. Svetovna drama je do viška prikipela. Na nas je, da se ne zruši v pokolj vesoljnega poloma, marveč da se vzpne spet v obstretu splošnega očiščenja. Ta odločilna stiska že stoletja žge našo zgodovino; nocoj pa nas kliče k poslednjemu: čujte! Najvišji Upnik nikakšnega odloga ne pripusti več. Nujno je tedaj, da se dvignemo k vstajenju ali pa za zmeraj s smrtjo končamo.

A brez vere v Vstalega ni upanja na naše lastno vstajenje. Res, prevarno bdimo ob njegovem grobu; taista grobnica pa je prazna in brez haska strmimo v nebo, ki se je prekrilo z grozečimi oblaki sinočnih in nocojšnjih kazni za naš greh. Kristus je med nami, nenehno s svojo krvjo in mesom prisoten; pa nam je vendar kot neprijeten vsiljivec, popotnik, ki ga nihče ne posluša, ki ga vsi do zadnjega odri-vajo, kajti prenočišča naša so liki betlehenskimi polna poznanih gostov, ki ga prezirajo. Mnogi njegove besede ponavljajo; a ponavljajo, kot otrok ponavlja zvoke materine govornice, ne da bi vedel, kaj govori: izgovorjene besede, vpijoče besede, napisane besede, ki pa se prav poredko v dejanja spremene in se izkazujejo v prerobenju duše same. Če resnično hočemo, da Vstali Odrešenik v nas samih vstane spet, prisvojimo si s slednjim utripom in vsem bitjem svojega srca vzklike stopniške pesmi, ki jo kleče prepevamo na binkoštno jutro:

Lava quod est sordidum,
riga quod est aridum,
rege quod est devium,
fove quod est languidum,
flecte quod est rigidum,
sana quod est saucium.

(Nadaljevanje sledi.)

Duši madeže izmij,
kar je suho, spet zalij
in ozdravi rane vse.
Nagni, kar zdaj togo je,
le grej, kar mrzlo je,
vodi nje, ki so zašli.*

Prevaja Nikolaj Jeločnik

* Slovenski prevod binkoštnih stopniških pesmi iz pesniške zbirke: Jože Vovk „Cerkvena poezija“; Celovec 1953, str. 381; kitica 7 in 8. (Opomba prevajalca)

INDONEZIJA

DRŽAVA NA OTOKIH

ALADIN

Batavia ni več Batavia; odkar je mladi voditelj dr. Sukarno po zadnji vojni slednjič le dosegel popolno državno samostojnost južnih malajskih otokov — Sumatra, Java, Borneo in Celebes, pa prištejemo še Moluško otočje — in jih povezal, ne brez trdih in mnogokrat krvavih bojev v Indonezijo, je prestolnica nove države prejšnje ime, ki so ga ji vsilili stoletni holandski gospodarji, zamenjala za starodavno zveneče Djakarta. Mlada država na otokih je sicer s preimenovanjem prestolnice nekako priznala, vsaj simbolično, domačo malajsko tradicijo, a hkrati se ni prav nič upirala prevzeti za osnovo svoje bodočnosti vse vrednote, ki so jih tem velikim otokom

tamle od začetka XVII. stoletja naprej, poleg krivic in izkoriščanja prinašali in bogato posredovali evropski holandski kolonizatorji. Tako tedaj moderna republika Združenih indonezijskih držav ni obnovitev davnih domačinskih kraljestev na otočju. Nacionalizem, ki ga oznanja prvi predsednik povojne Indonezije, dr. Sukarno, skuša pobrati vse sadove evropske civilizacije, kot dediščino prejšnje holandske nadvlade; nič čudnega tedaj, če se nenehno poteguje tudi za vključitev holandske Nove Gvineje v svojo državno tvorbo, četudi to otočje niti zemljepisno, niti narodnostno nima prav nič skupnega z Indonezijo. Indonezija — država na otokih — je tedaj nova domača republika na velikih južnih otočjih skrajnega Vzhoda, ki je za svoja mesta in druge kraje spet oživila stara, dedna imena, ki pa v svoji sedanji obleki še dolgo ni plod domače, marveč predvsem holandske civilizacije. Saj to pa je tudi

Dr. Sukarno z mons. Sugijapranata (desno) iz Semeranga

dolžnost in naloga evropskih kolonialnih velesil; bolje rečeno: vsaj morala bi biti; da namreč kulturne darí, ki jim jih je posredovala krščanska civilizacija skozi stoletja, posredujejo tistim, kateri jih ne poznajo: da prilivajo čisto vodo vzvišenih, večnih resnic v temí in zmotah tavajočim in jih skušajo kot otroke navajati k dobremu; ko pa je sad dozorrel, naj se umaknejo in zapuste svojo plemenito živost v delih, ki jih čas in menjave uničiti ne morejo.

ŽALOSTNA EVROPSKA DEDIŠČINA

Četudi so Holandci tem svojim najvzhodnejšim kolonijam, ki smo jih še pred zadnjo vojno poznali pod imenom holandska Vzhodna Indija, prinesli mnoge in zares visoke kulturne vrednote, jim pa v treh stoletjih in pol niso posredovali tiste najvišje, ki Evropo odlikuje, vsaj v zgodovinskih knjigah, pred vsemi drugimi: širjenje krščanstva so Holandci v vseh stoletjih svojega kolonialnega razmaha vedno imeli za največji babbav in ga zato odpravili, kjer so le mogli. Pač pa so vneto segli po islamu in storili vse, da je prerokov polmesec s svojo žalostno-bledo lučjo obsijal za krščanstvo plodno zemljo. To je pač neodpustljiv greh, ki ga zgodovina, če bo hotela biti nepristranska, nikdar ne bo mogla utajiti. Z Moluškega otočja je islam segel na Borneo in grozil celo Filipinom; ti slednji se morajo le katoliški Španiji zahvaliti za ves blagoslov, ki jim ga je prinesel Evangelij. S trpkó žalostjo moramo danes katoličani priznati, da je Indonezijska republika morda najbolj živa in najbolj utrjena muslimanska skupnost na svetu; in povdariti velja, da je ta skupnost po svoji pretežni večini malajska, pa da je arabski islam v nji povsem neznatna manjšina, ki ne preseže milijona vernikov.

PRVI PIONIRJI KRIŽA

V zmoti pa je, kdor misli, da se Cerkev v svojih misijonskih prizadevanjih ni menila za Indonezijo. Stara poročila s precejšnjo zanesljivostjo trdó, da je po

Sumatri in Javi oznanjal blagovest Križa že v XIV. stoletju, tedaj še pred prihodom Holandcev in islama, blaženi Odorik Pordenonski, ki je bil menda slovenskega rodu. Zgodovinsko dejstvo pa je, da se je Cerkev na teh otokih zasedirala, navkljub divjemu mohamedanskemu odporu, v XVI. stoletju. Frančiškan Andrej od Svetega Duha je po 1511 pozidal mnoge cerkve v Ternate. Od 1525 naprej širita evangelij po Celebesu frančiškana Antonio dos Reys in Bernardo de Marváo. Leta 1534 se na Mamaya pojavita prva svetna duhovnika — Simón Vaz in Francisco Alvarez. Največji blagoslov pa Indonezija doživi z obiskom apostola Indije, svetega Frančiška Ksaverija, ki krščuje v Ternate in Amboino, pa slednjič s krstno vodo oblije glavo mohamedanskemu sultanu iz Ulate. V tistih letih se Ternate iz prejšnje trdnjave prerokovega polmeseca nakrat spremeni v središče jezuitskega misijonstva na Molukih. Frančiškanom in jezuitom se skoraj pridružijo dominikanci, avguštinci in karmeličani; divji orkani na morjih, tisočere nevarnosti v malajskih džunglah, nihče jim tega ne ustavi; zasade križ na Sumatri, dvigerejo ga na Javi, blagoslavljaajo z njim Celebes. Jezuit Diego Magalhaes krsti 1563 v Manado nekatere visoke odličnike domače vojske. Misijonsko delo posvečajo in blagoslavljaajo številni mučenci: 1549 muslimani zastrupe jezuita Nuno Ribeira; 1587 obglavijo na Borneu frančiškana Frančiška od Svete Mariie; v Lomblen, na otoku Mala Sonda prelieta svojo kri za zmago križa Janez Krstitelj da Fortaleza in njegov redovni sobrat. Tudi Holandci niso bolj prijazni katoliškim misijonarjem: v Tidorec pobijejo kalvinci frančiškana Janeza de Palma, na Macassarju pa razčetrverijo njegovega sobrata Lorenzo Garralda.

Protestantski pojav v Evropi je prežalostno segel tudi do Indonezije. Mlada Cerkev na Molukih se ima za svoj poraz zahvaliti edinole holandskim kalvincem. Španski orel je moral kloniti pred sil-

Ob slovesni proglasitvi nove države Indonezije, na častnem mestu predstavniki najmočnejših verstev v deželi. V sredi med protestantskim pastorjem Rumamba in muslimanskim verskim poglavarjem Kial Hadji Mohamed Ldrijava sedi apostolovikar iz Djakarte mons. Villeken

nim pritiskom holandskega verižništva; živahni in podjetni trgovci nizozemskih ravnin so bolj in bolj raztezali svoje mreže po indonezijskem otočju; rovarili so in goljufali, pri svojih dobičkar-skih namenih sredstev niso izbirali; uspeh ni izostal. Leta 1798 je vse te dežele prevzela holandska kraljevska krona; s posebnim ediktom je dvor pod najstrožjo kaznijo prepovedal delovanje katoliškimi misijonarjem... dokler ni velikega Napoleona pravi brat Ludvik tamle v letu 1807, ko je po bratovi volji in milosti sedel na holandski kraljevi prestol — za nekaj let samo! — dovolil, da smejo nove evropske naseljence v holandsko Indijo spremljati tudi katoliški duhovniki.

CERKEV GRE IZ KATAKOMB

Z Bonapartejevim odlokom je Cerkev na indonezijskih otokih spet bolj svobodno zadihala. Svetna duhovnika Jakob Nelissen in Lambert Prinsen sta

koj leta 1807 tja prišla, da bi skrbela za evropske katoličane. S pomočjo nekaterih katoliških misijonarjev pa so skoraj nato ustanovili stalno misijonsko postajo, ki jo je sv. stolica povzdignila v apostolsko prefekturo. Odločilen korak pa je bil storjen 29. marca 1841, ko je Rim prefekturo povzdignil v apostolski vikariat, se pravi v pravo misijonsko škofijo, s sedežem v takrat holandski Bataviji na otoku Java. Pravi razmah pa doživi misijonstvo v Indoneziji šele s prihodom jezusovcev leta 1859.

Ni smelo, če zapišemo, da je katoliška Cerkev v Indoneziji prav v teh letih doživljala svoj izhod iz katakomb! Novi misijonarji so vsepovsod naleteli na bogato zapuščino prvih misijonarjev iz prejšnjih stoletij: jezuit p. Hesselle je 1853 v mestih Makassar in Manado našel številne katoličane, ki so jih krstili njih očetje in te spet njihovi v tistih trdih letih, ko so bili katoliških duhovnikov povsem oropani. Navkljub vsemu

pa je delo le z največjo težavo napredovalo; tisočere prepreke so misijonarjem stavili Holandci na pot: v nekatere predele misijonar sploh ni smel; potem spet so zahtevali, da so katoliški misijonarji edinole Holandci; spet drugje je skrb za evropske naseljence pobrala misijonarjem premnogo dragocenega časa.

DANAŠNJE STANJE CERKVE V INDONEZIJU

Navkljub vsemu je Cerkev v zadnjih letih, posebno še po ustvaritvi nove indonezijske države dosegla presenetljive in upanja polne uspehe v bivši holandski koloniji. Danes je v Indonezijski zvezni republik — ne štejeemo sem angleškega dela otoka Borneo in holandske Nove Gvineje — 779.211 katoličanov, ki se jim bo skoraj pridružilo še 32.265 katehumenov; pastiruje jim 580 tujih in 64 domačih duhovnikov; na posvečenje jih čaka 71; pri gradnji Cerkve vneto pomaga 352 tujih in 67 domačih misijonarskih sester; redovnic pa je v Indoneziji kar 1274, iz ameriških in evropskih dežel; število še poraste, če jim prištejemo še 335 domačink; za vzgojo mladine vneto deluje 2834 katehistov in 3784 katoliških učiteljev, ki jih vse katoličani sami vzdržujejo. Sveta stolica je zastopara pri zvezni vladi po svojem uradnem internunciju s sedežem v Djakarti. Številni verski in vzgojni zavodi skrbé za nokristjanjenje indonezijske miselnosti in starih, izredno visoko stoječih kultur.

POMEMBNOST DRŽAVE NA OTOKIH

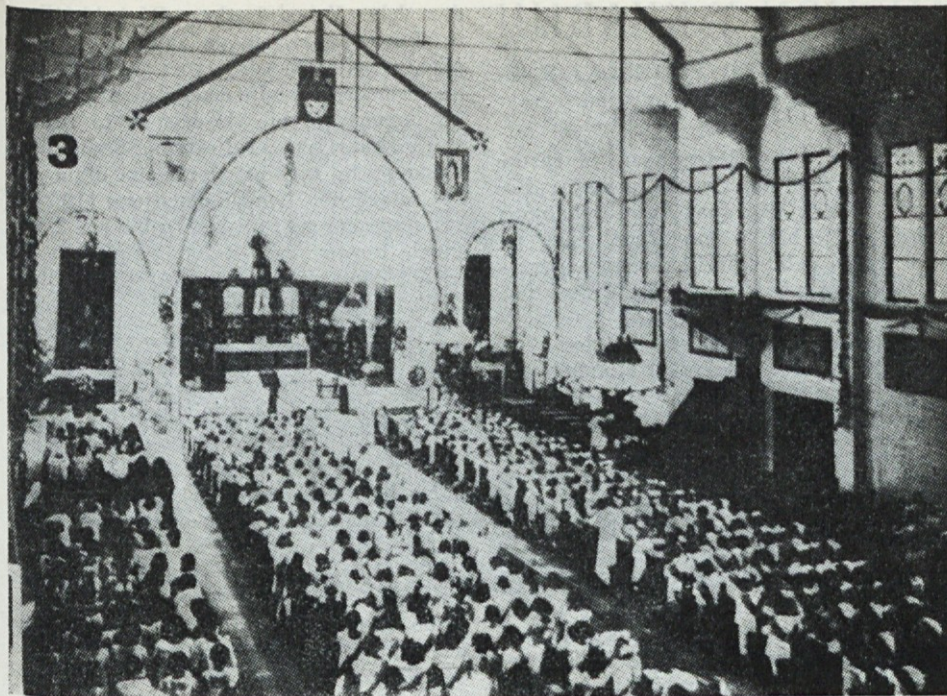
Indonezija je republika, kjer so muslimani v ogromni večini: 75 milijonov Indonezijcev časti Mohameda; in v tej milijonski množici bomo našli samo 1 odstotek katoličanov! Pa ima vendar mlada država svojega veleposlanika pri sv. stolici v Rimu; tako pač dokaj očito izkazuje, kako zna ceniti velikansko duhovno moč katolištva v modernem svetu, pa tudi v lastni državi. A s takšnim priznanjem, ki četudi morda ni povsem iskreno, a je redvomno politično nadvse

modro, še dolgo niso razrešena neštevila in težka in trdo zamotana vprašanja katolištva v Indoneziji. Kaj lahko je oceniti izredno politično in strateško pomembnost mlade republike, bodi pri njenem posegu v reševanju azijskega, bodi splošno svetovnih vprašanj. Indonezija je pač ena tistih točk, kjer se danes odloča usoda sveta, morda za dolga stoletja. Katoličani v teh deželah se danes nahajajo v najodločilnejši uri vse zgodovine Malajskega otočja. Vse, kar bo ta na vid neznatna peščica vernikov v morju islamske duhovne zmede in šibkosti danes storila, bo jutri utegnilo roditi posledice, ki jih danes niti sanjati ne moremo.

Tod gre za narode, ki so se včeraj komaj otreli sto in sto let trajajoče evropske nadvlade, pa danes, v najodločilnejših trenutkih človeške zgodovine, že ubirajo nova, tako vabljiva pota narodne svobode, politične dejavnosti in državne samostojnosti. Zemljevidi pa izkazujejo, da je tudi v vojaškem pogledu Indonezija nadvse važna. Iz Singapurja so v zadnji vojni Japonci že silili ra to veliko otočje; starim gospodarjem Malajskega polotoka, Angležem, pa tudi ni vseeno, v kakšno svetovno nazorsko in politično smer se bo odločila mlada republika. Komunizem, ki se je s tolikšno brevejanostjo in brez posebnega truda vtihotapil v skoraj vsa narodnostno osvobodilna gibanja v Aziji, tako na Kitajskem, v Burmi, v Vietnamu in drugje, si prizadeva na vse žile, da bi si tudi Indonezijo skoraj odtrgal kot prezreli sad.

Doktor Sukarno, državni predsednik, je na vseindonezijskem katoliškem shodu, ki mu je 1949 prisostvoval kot najčastnejši gost, četudi mohamedanec, izjavil: „Vera v vsemogóčnega Boga, ki so jo v vrtincu domovinske vojne stavili na zadnje mesto, je danes prva od peterih naglavnih osnov, na katerih smo našo zvezno državo zgradili...“ Velike besede velikega voditelja — nekatoličana! Na istem shodu so indonezijski katoličani ustanovili tudi politično

Pri službi božji v eni izmed indonezijskih katoliških cerkva

stranko, ki so ji dali ime „Partai Katholik — Katoliška stranka“ in ji za vodilo pri delu in delovanju postavili geslo: „Vse za Indonezijo, Indonezija za Kristusa!“ Stranka uživa danes največji ugled med sorodnjaki; nje voditeljem je Indonezijce-mohamedance uspelo prepričati, da je Cerkev nadnarodna, svetovna in vesoljna, pa da so indonezijski katoličani z dušo in srcem nasprotni holandskemu odločanju o bodočnosti njih dežele, četudi je v trenutkih najtršega boja za narodno neodvisnost Holandijo vodila katoliška stranka... Mons. Sugijapranata, domačinski škof iz Semarang, pa je že pred vojno slovesno zaklical v obrambo Cerkve na Indoneziji: „Indonezijski katoličani niso kršteni v imenu holandske kraljice ali nje kolonijskega ministra!“ Isti cerkveni knez je v času domovinskih bojev naravnost

pozval indonezijske katoličane, naj aktivno sodelujejo pri osvoboditvi svoje domovine!

Morda so prav zato današnji domači oblastniki na Indoneziji tako odkrito naklonjeni katolištvu. Četudi številčno v neznatni manjšini, so katoličani v zadnjih letih dosegli največji vpliv na državno vodstvo, posebej kar vzgojo zadevne; njih ugled je mnogo večji od protestantov, ki jim domačini očitajo, da so bili vedno zagovorniki bele, evropske pohlepnosti po teh bogatih otokih.

Naslednja leta bodo v živo odkrila še bolj kot danes vsemu katoliškemu svetu, kako dragocena in prevažna postojanka za razmah misijonskega dela na skrajnem Vzhodu je prav Indonezija. Bog daj, da bi jo vedno blagoslavljal Kríž!

MISIJON V KHARIJU

Poroča o. STANKO PODERŽAJ S. J.,
Indija, Bengalski misijon

Misijon v 24. Parganasu je razdeljen med štiri misijonske postaje: Bošonti, Khari, Morapai in Raghampur. (Prej jih je bilo v tem okrožju pet, pa je 6 let po ustanovitvi samostojne države Pakistan misijonska postaja Satkhira postala del drugega misijona.)

Ragapur, kjer sem se potil deset let, sem v glavnem orisal v „Katoliških misijonih“ leta 1952. Ker se mi v Khariju steka že osmo leto, bo morda prav, če tudi tega malo opišem. Letošnja deževna doba mi ravno zaradi dobrodošle obilice dežja in blata daje malo več prilike za par mirnih uric premišljevanja in pisanja. Zato sem se danes, 20. avgusta, na dan sv. Bernarda, spravil na delo. Kdaj in kako bo srečno opravljeno, zdaj ne morem vedeti. Bo treba čas „ukrasti“ od drugih opravkov in včasih za kakšen teden, dva, popolnoma prekiniti. Zato naj nihče ne pričakuje lepo povezanih sestavkov ali kakšnih globokih razmišljanj.

POGLED V PRETEKLOST KHARIJA

1. Zgodovina Kharija

Takrat ko je na zapadu že samotaril angleško kentski puščavnik Simon Stock, slaven po prikazovanjih karmelske Materne božje, sto let po mučeniški smrti mojega nebeškega priprošnjika poljskega škofa Stanislava, je v Bengaliji dinastija Lókkona (Lakshmana) Sena doživela silovit polom. Po napisu, najdenem v zapadnem Sánderbensu (Sundarban) so ugotovili, da je leta Gospodovega 1196 neki Dómmon Pal (Sri Madommanapala), prej podložen bengalskim vladarjem Senom, svoj okrog — današnji vzhodni del Kharija — iztrgal oblasti Senov in se ga kot samostojen vladar sam postal.

V tistih časih se je Khari imenoval tudi Khátika. Ganges je Khatiko cepil v

dva dela. Vzhodni, tkzv. Púrbokhátika, oz. Purbo-khari, in pa zapadni. Samo prvi, vzhodni (ki zdaj tvori južno-vzhodni del našega misijonskega okrožja istega imena), je bil vključen v to samostojno kharijsko kraljestvo. Samo dva vladarja te rodbine Dommona Pala — kot že rečeno — prvič omenjena 1196 — sta nam znana. Pali sami niso bili Bengalci, temveč tuji deželni glavarji, ki so bili doma na severu v Ajodya. Dolgo to kraljestvo ni trajalo, ker so že 1202 v Bengalijo vdrli muslimani. Z njimi je dozdaj še neprodiren zgodovinski mrak pokrtil vse te dežele. Celó od teh kharijskih samodržcev nam je znano ime samo prvega, že omenjenega Dómmona Pala.

Muslimanski vladarji so bili dobri upravniki. Današnji 24. Parganas je ohranil ime od moghalsko muslimanskih delitev dežele na upravna področja, ki so jih imenovali pargane. Štiriindvajseta pargana, ki krije naše področje misijona, je ob času moghalskih vladarjev tvorila del upravne enote Satgaon (sat = sedem, gaon = vas), Sedmih Vasi. Satgaon (Sedem Vasi) je bil nekdanje glavno пристanišče Bengalije. Danes je od ponosne trgovske naselbine ostalo par slamnatih koč.

2. Božanska Ganga

Ista usoda je doletela deželo vsevprek. Nekdanje središče živahnega prometa in prezanimivih zgodovinskih dogajanj, je po stoletjih najprej muslimanske in kasneje tuje angleške vlade podeželje zaspalo, kot je zaspal prvotni sveti Ganges, čigar zamrla struga se še danes vleče od severa čez 24. Parganas na jug. Pa o tem kasneje. Morda bo prav, če omenim Gangesovo legendo.

Avdski (Oudh) kralj Šágór (Sagar pomeni morje) je imel 60.000 sinov. Ker so sinovi očeta obdolzili tatvine ob času, ko je ta hotel opraviti svojo stoto konjsko žrtev (konjska žrtev je bila največja med starimi vedičnimi žrtvami in so jo mogli opraviti le kralji, ki so — po hindu pojmi — vladali nad celim svetom),

Vaška cerkvena na področju misijona Khari; maše je konec

je šagor sinove prekel in sežgal. Zanje je neki vnuk dobil božansko zagotovilo, da bodo rešeni, če se bo božanska Gonga (Ganges, Ganga) v obliki vode dotaknila njihovega pepela. Ganga, „v resnici“ samo vodna oblika boga Višnu in boginje Lokki (Lakshmi), je res kot odgovor na priprošnjo Bhógirota, šagorjevoga vnuka, čudežno od vdove rojenega, iz nebes stopila na zemljo (zato se tudi v zgornjem teku v enem rokavu imenuje Bhogiroti (Bhogirotijeva reka). Bhogirothi sam je Gango vodil pri iskanju zemskih ostankov (pepel) šagorjevih 60.000 sinov. Pripeljal jo je do Hathia-garja v 24. Parganasu in potem priznal, da naprej ne more. Da cilja ne bi zgrešila, se je na tem kraju Ganga razcepila na sto ust, rokavov in tako naredila delto — porečje. Eden od rokavov je dosegel prostor, kjer je bil spravljen pepel sežganih šogorjevih sinov, in ga omočil. Tako je bila opravljena pokora za greh mrtvih nasproti njih „svetemu“ očetu in so bile njih duše takoj sprejete

v nebesa. Od tedaj tudi Gango imenujejo reko stotih ust. V 24. Parganasu pa tam, kjer njega bregove še bengalsko morje obliva in kjer kharijski misijon meji na odprto morje, stoji otok, ki so mu dali ime tega „svetega kralja“ šagorja, pravljičnega kralja Oudha. Misijonarji vsako leto skušamo, da se ne vozimo po železnici takrat, ko po cel teden vlak za vlakom vozi nepregledne množice proti morju in potem spet nazaj. Tudi po reki se velike množice z ladjami vozijo na otok šagor. Prej so tam tudi žive otroke darovali božanstvu, pa je angleška kolonialna vlada to nečloveško žrtev srečno zatrla.

3. V Gangesovem porečju

Najbolj karakteristična oznaka Bengalije so njene reke. Mogočna Ganga (po zgornjem opisu = boga Višnu in Lokki v obliki vode) in Bramaputra (putra = sin, torej Bramov sin) s številnimi rokavi sta odločala in še odločata njeno usodo. Ogromne količine nasipin iz no-

tranjosti dežele neprestano menjavajo obliko obmorskega porečja, pa tudi v notranjosti zasipavajo stare struge, medtem ko si ogromne vode kot kakšne silne „kače“ kopljejo nove struge po načelu najmanjšega odpora. To menjavanje strug je zapečatilo usodo že mnogih prej cvetočih mest in pristanov.

Adj Ganga (prvotni Ganges), to je prastara Gangesova struga, se dandanes nekaj časa še vleče kot neznamen potok izza kalkutskega predmestja Tóligandž (Tollygunge) pod imenom Tólijev jarek (Tolly's Nullah) ob mejah ragapurskega misijona, potem pa izgine v vrtovih, ribnikih in mlakah Baruipurja in se kaže le še kot dolga vdrtá črta vse doli do osrčja kharijskega misijona. Komaj pol ure od Kharija na sever se je še do danes ohranilo romanje k nekemu takemu ribniku, ostanku Gangesove struge. Vseskozi pa to vdrtó zeleno črto obroblyajo razvaline starih romarskih središč. Nova upravna cesta, ki jo ravno zdaj že več let polagajo naravnost skozi misijonsko posestvo v Khariju, pa tudi bivšo Gangesovo strugo najbrž na več mestih preseka.

4. Od dvanajstega stoletja do danes

Nemogoče je, da bi opisal vso pisano zgodovino bengalske dežele. Prvi razlog je, ker je sam dobro ne poznam, čeprav sem se tudi z njo že seznanjal, pa ne zadosti, da bi jo kar iz rokava stresal. Drugi je pa ta, da je prepestra in predolga in bi vseh bralcev „Katoliških misijonov“ ne zanimala.

Kaj se je v tem zelenem pasu, pravem pravcatem, četudi precej divjem gaju po osvojitvi Bengalije po mohamedancih godilo, je na splošno znano. V nekaj stoletjih je tu vzcvetelo poljedelstvo, ribarstvo in vse, kar je v zvezi s temi panogami. Bengalsko pripovedništvo je polno zgodovinskih in drugih čisto iz trte izvitih povesti iz takozvane „zlate dobe“ Sanderbensa. Dežela je pa propadla, ko so iz sosednjih vzhodnih obmorskih krajev roparji s čolni redno in sistematično izropavali te kraje. Ljudi

se je polastila panika, začelo se je skoraj množično preseljevanje na sever. Stavbe, včasih prave palače, je preraslo goščavje, polja je prepredla džungla, v kateri je gospodaril ponosni bengalski tiger. V začetku svojega misijonskega delovanja v Bošontiju in tukaj v Khariju sem še neredko križal pot s tigrom, čeprav se iz oči v oči v džungli nisva ravno spogledala. Toda smejeti se moram, ko se spomnim povesti Andrejčkovega Jožeta „žalost in veselje“, ki sem jo kot otrok več kot enkrat z največjim zanimanjem požiral. En del povesti se odigrava prav v teh krajih, pa treba reči, da naš dobri povestničar Jože pač ni imel pojma ne o deželi, ne o njenih prebivalcih ter ves njegov oris v knjigi ne vsebuje niti trohice zgodovinske ali zemljepisne verodostojnosti. Ta dežela takih divjakov, kot jih opisuje A. Jože, že ni videla morda tisočletja. Živeli so in še žive tukaj ribiči, ki so iz katerega koli vzroka zapustili domač kraj in so šli, kot mi pravimo, s trebuhom za kruhom. Je pa tudi navada, da ima vsak količjak premožen Bengalec na deželi pristavo, kjer prideluje tisto, kar mu poleg industrijskih izdelkov za prehrano najbolj služi: riž, ribe, sadje, cvetje (za vsakodnevni poklon božanstvom)... — Kharijsko okrožje je vse do prihoda prvega katoliškega misijonarja v te kraje, in tudi še mnogo let za tem, večinoma še danes, živetarilo kot eno najbolj zapuščenih in zaostalih okrožij vse Bengalije.

(Se bo nadaljevalo.)

PO MISIJONSKEM SVETU

GOSPA KOSENKINA HOČE

V SAMOSTAN

Po vsem svetu poznana ruska profesorica Oksana Kosenkina, ki je pred leti skočila skoz okno sovjetskega konzulata v New Yorku, da bi se ognila prisilnem povratku v USSR, in je pozneje prestopila v katoliško Cerkev, je izjavila, da bo skoraj stopila v samostan.

PASTOR IN MARIJA

Piše NACE KUSTEC, Tirupattur, Indija

Sengad je že skoraj povsem katoliška vas v asamskih hribih. Ljudje so zelo dobri, zelo verni in zelo — Marijini. Veselje je bivati med njimi v mesecu maju, ko opravljajo majniško pobožnost. Ko se zvečeri in dnevno delo pomine, se zbero vsi prebivalci okrog vaške kapelice in molijo ter prepevajo Marijine pesmi, da odmeva po hribih na okrog. Vsako soboto in nedeljo pride tudi „Tata Swamy“ (stari oče misijonar), ki jih vzpodbuja in utrjuje v katoliških resnicah. Vsi so srečni kljub svoji veliki revščini, in misijonar je vedno dobro došel in sprejet z največjim veseljem in častjo.

Štirinajstega majnika 1942 primaha v vas tudi protestantski volk. Gospod je bogat, lepo oblečen in... ubogi, nepolnagi Sengadci mu ne ugajajo preveč. Za enkrat se skrije za grmovjem, gleda preprosto ljudstvo, kako se veselo gnete okrog majhne kapelice, poslušajo njih petje in molitve, in končno se ves zamišljen vrne domov.

„Hej, dober večer, starček!“ pozdravi edenindvajsetega majnika protestantski pastir sengadskega katehuma. „Dober večer.“

Starček brezskrbno obrne glavo na levo, da bi videl, kdo govori. In ko vidi, da je nek angleški gospod, misleč „ta-le pozdrav gotovo ni meni namenjen“, nadaljuje svojo pot pod težkim bremenom.

„Dober večer, očka!“ — pohiti zopet protestant.

„Ah?! — dober večer!“ — zazeha starček.

„Odkod pa tako obremenjen?“ —

„Iz Yercauda.“

„Aha, ...iz Yercauda. — Da, da; danes je bil sejm.“

„Da, sejm,“ ponovi glasno starček.

„Greste gotovo v Sengad, ...“ — sili protestant.

„Da, sem iz Sengada; ...in moram hiteti, ker imamo majniško pobožnost,

in je ne bi rad zamudil, ...tako okrepuje naše duše!“

„A tako? Ali bi smel z vami na majniško pobožnost?“ se vsiljuje Anglež.

„Seveda; vsak lahko gre, če le hoče.“

Ljudje so že bili vsi zbrani pred kapelico, ko sta naša gospoda stopila v vas. Katehet je prižigal sveče, in kmalu nato začel rožni venec, litanije, Angel Gospodov in še par Zdrava Marij za razne namene. Ko je bilo to končano, katehet stopi pred ljudstvo in pove, da je iz Yerkauda prišel neki gospod in da jim hoče malo govoriti o veri. Protestantski pastor se prijazno nasmehne in jih povabi, naj se vsedejo. Tudi on se vsede na kamen prav ob rob jezera.

Gospod je bil zelo izobražen in je govoril s tako spretnostjo in navdušenjem, da bi morda prekosil samega Demostena. Ljudje ga z zanimanjem poslušajo.

Gospod misli, da je prišel trenutek za uničenje misijonarjevega dela in spretno prenese govor na Marijo. Njegova beseda postaja nekam boječa, začne se tresti, a kljub temu nadaljuje. Ljudje niso več mirni, začno se gibati; šepetati, ...nekateri tudi odhajati. Protestantski pastor vidi vse to; boji se, da mu bo ljudstvo ušlo; ...zato vpije vedno bolj glasno in napeto. Toda... ko gospod na veliko odpre usta in ponovno izreče besedo „why?“ (zakaj) pri kateri se usta na široko odpro, mu prileti v usta žaba.

Ljudje so živahno zaploskali in zavpili: „Prav, prav; še kaj govori čez Marijo, pa boš brž okusil drugo žabo!“

Gospod se ves osramočen vrne domov. Nikdar več se ni pojavil v Sengadu. Še več, ker so ljudje povsod s prstom kazali nanj in mu klicali „žaba“, je kmalu nato zapustil Yercaud in se preselil nekam v Conoon. Pa tudi tam ni srečno živel. Novica o njegovem ponesrečenem govoru je segla tudi do tja. Da bi si našel miren kotiček na tem širnem svetu, se je po končani vojni vrnil na Angleško, kjer še živi, če že ni umrl.

KITAJSKI PREGOVORI

O DRUŽINI

Piše JANEZ KOPAČ CM, Toronto

Moč in zdravje vsakega naroda temelji na družini, osnovni celici slehernega naroda in cele človeške družbe. Kitajski modrijani so se tega dobro zavedali, zato so največjo važnost polagali na družino. Že Konfuce, stari kitajski modrijan, je učil: „Družabnih odnosov je pet; prvi je med možem in ženo.“ On je dal Kitajcem pravila in nauke za urejeno družabno življenje ter je začel pri družini. Podrobno določa, kakšni naj bodo odnosi med možem in ženo, med starši in otroki; med starimi in mladimi; med prijatelji, pri katerih ni nadrejenosti in podrejenosti, in med cesarjem ter njegovimi podaniki. V tej točki se dotakne tudi verskih vprašanj, kajti cesarja predstavlja Kitajcem kot zastopnika nebes.

Če poleg teh Konfucejevih naukov o družini upoštevamo še češčenje prednikov, ki je po kitajskih družinah močno razvito, bomo razumeli, zakaj Kitajci tako veliko važnost polagajo na družino. Da je kitajski narod ostal tako številen in kulturno samonikel, se ima zahvaliti predvsem trdnemu in zdravemu družinskemu razvoju.

Ker torej Kitajci polagajo tako veliko važnost na družino, ji tudi kitajski pregovori posvečajo veliko pažnjo. V kratkih pa krepkih stavkih dajejo navodila možem in ženam, staršem in otrokom. Jemljejo primere iz narave, da jasneje osvetle dobre in slabe strani družinskega življenja. Veliko življenjske modrosti je nakopičene v teh pregovorih; in marsikatera družina bi se obvarovala mnogih težav in nesreč, če bi se pravočasno ravnala po teh pregovorih. Poglejmo le nekatere od teh pregovorov. Ta in oni pregovor bo kaj novega povedal fantom in dekletom, ki se pripravljajo na družinsko življenje; možem in

ženam, ki že doživljajo resničnost teh pregovorov v svojem lastnem družinskem življenju, ter staršem in otrokom.

1. „Slabo zakonsko ženo je težko obvladati, muhastega konja je težko zajahati.“

K temu pregovoru sem napisal kitajska znamenja in spodaj pomen znamenj. (Glej sliko na desni!)

Pregovor hoče dati nauk zakonskim možem in fantom, ki si izbirajo zakonsko družico. Slabo, nevzgojeno ženo primerja muhastemu, neukročenemu konju. Da je primera zelo posrečena, bi nam vedeli povedati zlasti tisti zakonski možje, ki imajo slabe zakonske žene. Kakor ima jezdec veliko truda, da zajaha in obrzda muhastega konja, tako imajo tudi zakonci veliko sitnosti in težav s sitnimi, muhastimi in zlobnimi ženami. Pregovor hoče reči: Prej premisli in preizkusi, kakšno je dekle, preden jo vprežeš v svoj zakonski jarem.

2. Moder mož ljubi bogastvo, a ga uporablja pravilno, dobra žena ljubi lepoto, a ostane v mejah dostojnosti.

Pregovor misli na zakonskega moža in ženo. Pregovor hoče reči, da bo srečna tista družina, v kateri bo mož skrbel za bogastvo in imetje družine modro in pravilno; žena pa za svojo lepoto v mejah dostojnosti. Kajti v tem primeru bo žena zadovoljila moža in mož ženo. Rada se bosta imela; otrokom pa oskrbela potrebno telesno in duhovno blagostanje. Nasprotno je pa nesrečna tista družina, v kateri mož skopari ali razsipa, žena pa zanemarja svojo zunanost ali pa se napol naga nastavlja možkim. Koliko ta pregovor pove možem in ženam ter fantom in dekletom, ki se pripravljajo na zakonsko življenje!

3. Glavniki, ki slabo čišče, lahko žena takoj zamenja, če je pa poročila slabega moža, ga mora trpeti celo življenje.

Pregovor hoče reči, naj dekle dobro premisli in preizkusi fanta, preden se poroči. Ker imajo ženske veliko opravka z glavniki in se rade češejo, je primera z glavnikom prav posrečena. Primera z glavnikom jih spomni na dejstvo,

亞 妻 莫 治

slab zakonska težak voditi
žena

惡 馬 莫 馬 句

slab konj težak zajahati

da bodo imele z možem še več opravka kot z glavnikom, a ga ne bodo smele zavreči ali zamenjati, če se bo v zakonskem življenju pokazalo, da je slab in da jih cuk₂ za lase vse bolj boleče kot slab glavnik.

4. Kadar mož ne more spati, ne more spati zato, ker je bogat; kadar pa žena ne more spati, ne more spati zato, ker je družina uboga.

Pregovor hoče reči, da zakonski možje in družinski očetje le preradi zapadajo pretiranim skrbem, kako bi denar čim bolj gospodarsko izrabili; med tem ko zakonske žene in družinske matere dobe skrbi le, če v družini ni toliko, kolikor je potreba za vzdrževanje družine. Pregovor ima naperjeno ost proti možu. Hoče reči: Najbolj srečno in brezskrbno bo živila tista družina, ki ni ne bogata ne revna; v kateri mož kot glava družine skrbi, da ima družina vsega potrebnega za sproti.

5. Dobra žena doseže, da vsi njenega moža časte; slaba žena doseže, da vsi njenega moža mrzé.

Spot krepak opomin fantom, ko si izbirajo življenjske družice. Žena bo odločilna pri usodi svojega moža. Ona ga bo storila ali srečnega ali nesrečnega, slavnega ali zaničevanega.

6. Poroka se izvrši v enem dnevu. Posledice poroke pa trajajo vse življenje.

Da bi se fantje in dekleta, ko sklepajo zakonsko zvezo, važnosti tega pregovora živo zavedali in se na poroko res temeljito in resno pripravili!

Sedaj pa še nekaj pregovorov o družinski vzgoji.

7. Prevelika popustljivost do sinov rada prinese družini gospodarski polom; prevelika popustljivost do hčera rada prinese družini moralni polom.

Pregovor hoče naglasiti, da bodo slabo vzgojeni sinovi zapravljivi in leni, zato bo družina gospodarsko propadala; slabo vzgojene hčere bodo pa rade postale vlačuge in bodo tako družino moralno upropastile. Starše ta pregovor nehote opominja, naj bodo resni in strogi vzgojitelji svojih sinov in hčera.

8. Da se riba zre, je potrebno, da ribnik spremeni; da se hči vzgoji, je treba, da gre iz hiše tudi med ljudi.

Na Kitajskem so imeli mnogi starši ravado, da so imeli svoje hčere do možitve le doma, res kakor ribe v ribniku. Nikamor jih niso pustili, zato niso poznale življenja. Ko so prišli komunisti in dali dekletom vso svobodo, so mnoge kar ponorele in postale plen poželjivih moških. Pregovor uporabi primero iz življenja rib v ribnikih.

Za dobro vzrejo rib je treba od časa do časa spremeniti vodo in ribnik; prav tako je potrebno, da starši svoje hčere počasi in previdno seznanijo tudi z življenjem izven družine, da se bodo dobro vzgojile in utrdile za življenje.

9. Strog oče vzgoji spoštljive otroke; strog učitelj pa dobre učence.

Pregovor ne potrebuje razlage, pač pa je treba družinskih očetov in učiteljev, ki bodo ta pregovor pri vzgoji svojih otrok in učencev upoštevali; kajti strogost in resna doslednost se vedno bolj redko najde tako pri družinski kakor pri šolski vzgoji.

10. Ko sin doraste, išče zaslužka po vsem svetu, ko hči doraste, si išče le prijateljce na trgu.

Pregovor z nekoliko pretiranimi izrazi označi nagnenja dospelih sinov in hčera. V naravi fanta je, da bi čim več zaslužil, pa četudi je treba iti preko morja; v naravi dekleta je pa, da traja čas s klepetanjem na cesti in s sentimentalnim ljubkovanjem. Pregovor pač hoče predvsem to resnico povedati, a obenem tudi opomni starše, naj pazijo na ta nagnenja svojih sinov in hčera in jih pravilno vzgoje, še preden dorastejo.

11. Starše bolj razveseli pogled na prve korake otroka kakor pogled na kupe ziata in srebra.

Pregovor hoče naglasiti veselje, ki ga doživljajo starši ob svojih otrokih. Veselje in sreča družine ni denar, ampak otroci. Družino osrečuje novo življenje otrok, ko začno hoditi in govoriti! Da bi na ta pregovor pomislile tudi tiste slovenske družine, ki so se začele izgibati

otrok in iščejo sreče le v užitkih in imetju!

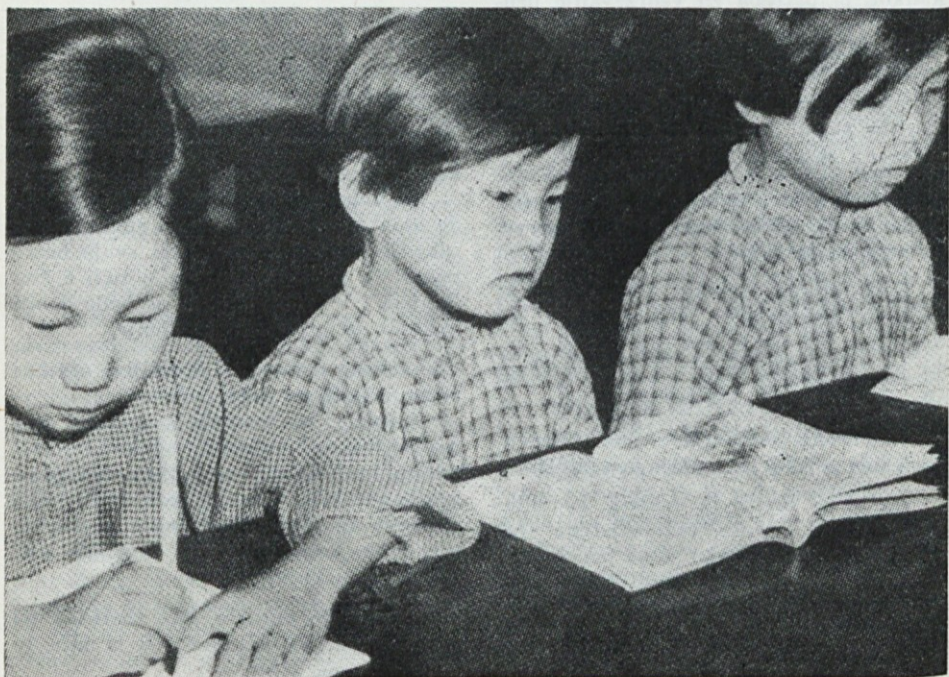
12. Kadar kdo goji ribe v ribniku, ga mora zavarovati pred sušo; kmet, ki skrbno obdeluje svojo zemljo, ima vedno s čim preživljati svojo družino.

Pregovor hoče povedati, da mora tisti, ki ustanovi družino, poskrbeti tudi za njeno vzdrževanje. Kmet ima zemljo, katero obdeluje in z njo preživlja družino. Drugi poklici, ki niso tako stalni in gmotno zagotovljeni, kakor je kmetški stan, pa morajo prej predvideti, kako bodo družini zagotovili trajne vire za njeno vzdrževanje.

*

Cerkev želi, da bi se v Marijinem letu vse družine obnovile v Mariji Brezmadežni. Naj k tej obnovi družin v Mariji pomagajo tudi ti kitajski pregovori o družini.

Zaklad kitajskih družin so otroci; tu jih nekaj vidimo, kako se uče pregovore o družini

POGOJI ZA MISIJONE V PARAGVAJU

Dr. BRANKA SUŠNIK, Asunción, Paragvaj

Že v „Misijonskem zborniku 1953“ objavljeni sestavek slovenske znanstvenice dr. Branke Sušnik „Med Indijanci Lengua“ je vzbudil med bralci veliko zanimanje in odobravanje. Zato smo tej neumorni raziskovalki indijanskih rodov v osrčju Južne Amerike še toliko bolj hvaležni, da je nalašč za naš list napisala razpravo o pogojih za misijonsko delo v paragvajskem čaku. Razprava je edinstveni spis, kakor ga o stvari niti tamkajšnji misijonarji še niso napisali. Šele iz nje razvidimo, kakšne ovire se stavijo misijonskemu delu med ostanki Indijancev na pot, dočim smo si njih spreobračanje navadno tako preprosto predstavljali. Razpravo smo razdelili v štiri dele, ki si bodo drug za drugim sledili. — Uredništvo.

I. IZJAVE MISIJONARJEV

Zdi se mi umestno omeniti najprej izjave misijonarjev samih o perečem vprašanju pokristjanjevanja Indijancev.

C. p. W. Tameling (OMI), ki deluje v misijonu Guacgalla, je priobčil letos sestavek v nemškem misijonskem listu „Weinberg“ (let. 54, zv. 5, maj 1953), kjer se precej zaskrbljeno izraža o krščanski stanovitnosti Indijancev na splošno, kajti življenjski pogoji belega okrožja in socialno vprašanje pritiskajo tudi na prvotne prebivalce v katoliških južnoameriških državah. Prizna, da človeško gledano naporj maloštevilnih misijonarjev rode le skromne uspehe. Ne boji pa se močno razvite protestantske akcije med Indijanci, ker upa, da bo te že pretežno katoliška bela okolica napotila v katoliško Cerkev.

Iz osebnih razgovorov s č. patri oblati, ki delujejo v čaku, se mi zdi precej točna izjava p. J. Wilkskampa (OMI): „Troje vprašanj bi morali nujno rešiti: Dati Indijancem delo in jih tako vključiti v celoto dežele; ustanoviti prave krščanske indijanske družine in odpraviti premoč čarovnikov-zdravnikov.“

Na splošno katoliške misijonarje preveva neka tiha crnoglednost; a temu je vzrok majhno število izpreobrnjenecv, še posebno, ker nemški oblati strogo zahtevajo od Indijancev podrobno poznanje verskega nauka, tako da večasih katehumen čaka po 6 let na krst. Stroga ločitev med staro indijansko tradicijo in novimi zahtevami je malo pretirana; oblatom je po 15letnem delu med Indijanci še vedno tuja primitivna miselnost, pa tudi verska značilnost paragvajske okolice.

P. Bruno Stella, salezijanec Pto. Casado, vidi vso težavo misijonskega dela v nestanovitnosti Indijancev. Da bi nekako dosegel krščansko indijansko kompaktnost pristaniških plemen, je ustanovil „Villa cristiana“, kamor začenja naseljevati Indijance-kristjane, pripadnike različnih plemen (Lengua, Agaite, Sanapana, Toba, Chamacoco). Ta plemenska mešanica naj bi obrodila med Indijanci zavest katoliške skupnosti namesto prejšnje povezanosti rodu v poganskem duhu. Težko je reči, kako se bo poizkus obnesel, a p. B. Stella vidi v tem edino svetlo bodočnost Indijancev; le žal, da pri tem pozablja, da je treba pristaniške Indijance razumevati že pod vplivom bele proletarske miselnosti v tovarnah in pristaniščih in tega vprašanja tudi salezijanska metoda nogometa, kina in prepevanja ne more rešiti.

Popolnoma drugačno pa je mnenje manonitskih in protestantskih misijonarjev na splono; v „Das Mannoblatt“ (julij 1953) piše pastor E. Grissbrecht: „čakovski Indijanci so v svojem srcu že pridobljeni za krščanstvo, četudi slede še poganstvu.“ Ta protestantski optimizem čudno zveni in je le površna izjava; je pa tudi res, da so protestantje kot dobri psihologi začeli s svojevrstno katehistično taktiko, ki je posebej preštudirana na najbolj občutljive indijanske točke. Indijansko pojmovanje zlih duhov so pro-

testantje nekako sprejeli začasno, a so Satana predstavili kot nekaj skupek vsega, kar Indijanci smatrajo za zlo. Čarovnikovo petje ob bolniku, da spet „prikliče dušo“, nadomesti petje cerkvenih pesmi ob bolnikovi postelji, da izprosi božje posredovanje. Indijansko preprosto pojmovanje o grehu, da je „greh napraviti prav za prav neumnost“, je tudi spretno izrabljeno v duhu Lutrovega načela: Greši kolikor hočeš, zveličan boš po veri! Drugače pa je z grehom pijančevanja; ta „greh“ so protestantje, zlasti ameriški izdružbe „New Tribes Missions“ tako zasukali, da je pitje, klicanje in izzivanje „zlega duha“ — Satana, ki se ga Indijanec seveda boji. Tako prirejeni ali poindijančeni nauk res bolj vabi Indijance in s tega vidika lahko razumevamo protestantovski optimizem.

Anglikanski superintendentje v „St. Andrews Voice“ tudi pišejo zaskrbljeno o indijanski prihodnosti in jih skrbe bistveno ista vprašanja kot katoliške misijonarje. Vzrok nestanovitnosti anglikaniziranih Indijancev vidijo predvsem v odporu iz sovražnosti bele katoliške okolice

same ter v izredno razviti vraževernosti med Paragvajci samimi. Pred nekaj meseci so Anglikanci zapustili svoje misijone v Paragvaju in jih prepustili ameriškemu „New Tribes Missions“.

Oglejmo si sedaj ta vprašanja bolj podrobno.

II. ČAKOVSKA PLEMENA

Splošno se meni, da je v Paragvajskem Čaku še okoli 20.000 Indijancev, če izvzamemo nepoznano število še popolnoma divjih Morov. Osrednji južni pas ob reki Pilcomayo obvladujejo Čulupijci, katerih 4 centralni revirski okraji so: Copa, današnji Misiones, Linares in pa še popolnoma primitivne skupnosti v neobljudenem pragozdu. Kakih 14% Čulupijcev je katoličanov, oziroma katehumnov, 6% protestantov in 80% poganov. — Zapadni pas ob reki Pilcomayo imajo v posesti plemena Chorotijcev s starim sedežem v Ballivián, toda posamezne skupine srečamo tudi v bližini dveh vojaških utrd: Guachalla in Oruro. Med njimi je okoli 10% protestantov, ostali so pagani; katoliških misijonov

in d njimi ni nikdar bilo. — Vzhodni pas ob reki Pilcomayo je dandanes prav za prav prazen, daleč proti notranjosti pa se raztezajo naselbine Indijancev Makka, s središčem okoli estancije Quatro Vientos; ena skupnost se je preselila v bližino Asunciona (kolonija Bartolome de las Casas). Kakih 12% je protestantov, katoličanov ni, ostali so pogani. — Osrčje Čaka pripada 11 različnim plemenom skupine družine Lengev (Lengua), in te so raztresene vsepovsod ob malih rečicah Čaka (Montelindo, Rio Verde itd.). Med Lengua je 18% anglikanskih protestantov, 5% menonitskih protestantov, bivši katoliški Lengua iz že razpadlega salezijanskega misijona Napague pa so se versko porazgubili, razen malih izjem v pristaniščih. — Severno od Lenguev ob Recho. Carpincho so naseljeni Sanapana in Angaite; kakih 6% je protestantskih Sanapancev, Angaite pa so vsi popolnoma pogani. — Južno od Lenguev, blizu Villa Rey, so se organizirali Indijanci Emok, ki so sicer že opustili svoje staro pogansko izročilo in prevzeli guaranijsko praznoverje, čeprav so v bistvu še vsi pogani. Neka podskupina teh Emok so paragvajski „Toba“, ki jih ne smemo zametati s Toba v Argentini; med njimi ni misijonske akcije, razen slučajnih spreobrnjenj v pristaniščih. — Ob bolivijansko-paragvajski meji in danes že prodirajoči bolj v notranjost Čaka, se nahajajo guaranizirana plemena Gura-yos, Tapiete (imenovani tudi GusaSurangua) in Izozo. Ta plemena se včasih premaknejo prav do reke Paraguay, kjer uživajo zaščito vojaških oblasti v Čaku, ki jih podpirajo iz nekega „guaranijske-

K sliki levo: Posneta je bila pred vsaj 10 leti; vse sestre na sliki so Slovenke; ona v ospredju, k nam obrnjena, je s. Serafina; čisto spredaj, v belem površčniku, se sklanja eden od patrov misijonarjev.

Eden od indijanskih rodov v Paragvaju so tudi Čulupí, med katerimi že 20 let delujejo slovenske mariborske šolske sestre v pomoč nemškimi oblatom, ki tam misijonarijo. Vse slike v tem članku so o Čulupi Indijancih in o naših sestrah med njimi. Dala nam jih je na razpologo sestra prednica Serafina Černe, ki je v misijonu San Leonardo, pa je po dolgih letih prišla v Buenos Aires in jo je naš urednik, ki si z njo že 17 let dopisuje, ves vesel obiskal. Vidimo jo tu na sliki, kako z deklico iz misijona pere perilo ob reki Pilcomayo, ki teče po paragvajskem „chaku“. S. Serafina Černe je prosila Slovensko misijonsko zvezo, da namesto daru iz sklada „3.000 dolarjev...“ natisne za njeno Čulupi mladino prvo čitanko Čulupi jezika, katero je sestavila sama in bo to sploh prva tiskana knjiga v tem jeziku. Kajpada ji bomo ustregli! S. Serafina gre go Baragovih stopinjah...

ga patriotizma“, ki je neke vrste narodno malikovalstvo v Paragvayu. Tapiete in Izozo so običajno še popolnoma poganski. Izjema so Gurayos, med katerimi so že v 17. stoletju delovali frančiškani, tako da se je vsaj 50% nominalno imenovalo „kristjane“, čeprav so praktično postopoma zapadali vraževerju in jih danes znova skušajo krščansko obuditi patri oblati. Med vsi tremi plemeni ni bilo nikdar nobene protestantske akcije, če izvzamemo male skupinice, ki so se naselile v menonitskih kolonijah.

Čakovska pustinja severno od Pto. Sastre, prav tja do brazilske meje, je naseljena s Chamakoko in Zamuko plemeni z mnogoštevilnimi skupinami. Misijonsko delo med njimi je omejeno izključno na obrežne in pristaniške naselbine; kakih 4% katoličanov in 10% protestantov bi komaj lahko tu našli; poganstvo je prav med temi plemeni ohranjeno v pravem tradicionalnem smislu in je skupna povezanost tega plemena še branik animizma. Meseca oktobra je bila v Bahia Negra (skrajna severna točka v Paragvayu) konferenca ameriških protestantov, in kolikor sem poučena, name ravajo zdaj z najresnejšimi podvigi.

Zapadno od Zamukov in Chamakoki žive divji in nedostopni Mori s središčem ob reki Timane. Od vseh čakovskih plemen so divji Mori še vedno v borbi za svojo neodvisnost in so stiki belcev z njimi doslej nemogoči. Mori sami se približajo belim postojankam samo, kadar iščejo skalpe za vsakoletno poglavarjevo svatovanje; dvakrat so tudi napadli postojanko Oruro in pobili manonitsko družino. Paragvayski vojaki sami love More, kajti če vojak prinese glavo enega teh Indijancev, je takoj oproščen vojaške službe; ta nagrada je zelo mikavna in tako bo stik z Mori še dolgo nemogoč. Sprva so se poskušali približati Morom ameriški protestantje in so na točki „Km 220“ nastavili nekega pastorka; ta je bival tam približno eno leto; in vkljub temu, da je ob robovih gozda puščal bogata darila v živežu in blagu, so Mori te stvari ali zažgali ali poteptali: niti en

Moro se ni v tem času približal pastorku. Danes so Američani opustili ta poizkus in ga zaupali manonitski ločini, ki že iz koristi lastne kolonjske varnosti skuša priti do „prijateljstva“ z Mori, a je vse brezuspešno. Značilno je, da nobeno paraguaysko pleme v Čaku nima direktnega stika z Mori in je plemensko sovraštvo do njih trdno zakoreninjeno. Edino iz Bolivije v Paraguay seleči se Mahujci vzdržujejo zveze z Mori.

To bi bila glavna plemena v pokrajini Čako. Misijonska statistika res kaže žalostno sliko, toda če pogledamo na okolje, ki se mu morajo Indijanci postopoma prilagajati, bomo razumeli bistvene težave misijonskega dela.

III. MNOGOŠTEVILNE SKUPNOSTI PRIMITIVCEV

so raztresene v osrčju Čaka in v tistih področjih, ki zaradi vremenskih ali ozemeljskih razlogov onemogočajo kolonizacijo belcev. Skoro od vsakega naštetih plemen lahko najdemo kako primitivno vejo, ki se vedno upira direktnemu stiku z belim okrožjem; to so tako imenovane „gozdne tolderije“. Prav v teh naselbinah se sicer ohranja poglavarjeva čast, a polagoma premoč čarovnikov raste. Take trdne skupnosti so še zelo pogostne med Mahujci, Chamakoko, Sanapana, Angaite, vsi Moros, a se že polagoma razcepljajo med Lengua, Čulupijci, Chorotijci, Makka, ki so že zaradi geografske lege svoje plemenske krajine prisiljeni na vedno večje stike z belimi kolonisti. Med te primitivne skupine so se pred 70 leti odpravili anglikanci (področje Lenguev in Sanapancev) in pred 17 leti katoliški oblati (področje Čulupijcev); upoštevati je tudi treba tradicionalno frančiškansko provinco v Boliviji, ki je zajela predvsem Guaraye, toda njena misijonska akcija ne sega na paraguaysko področje. To so edino tri misijonske akcije, ki so se začele še med prvotnimi skupnostmi; vse druge akcije so zagrabile Indijance, ko so bili ti na stik z belci že navajeni. Opozorim tudi na jezuitska potovanja med južno čakovskimi plemeni v 17. in 18.

stoletju; vendar oni sami niso ustanovili nikakih misijonskih postaj, kajti sprva so to delo onemogočili divji Paragua Indijanci, gospodarji reke Paraguay (danes iztrebljeni) kasneje pa je izgon jezuitov iz dežele zatrl skromne misijonske kali.

Kolonizacija Čaka bo postopno prisilila vse primitivne skupnosti ne le na stik z belci, marveč tudi na skupinsko drobljenje, ki vede v naglo in bridko izumiranje Indijancev. Sem in tja se kaka mala skupinica do 20 družin pod vodstvom „sposobnega“ (mali kasike) ukrade v belo okolje, dokler ne dobi predmetov, ki jih skupnost smatra za neizogibno potrebne; puška je za te primitivce še vedno „visoki“ cilj.

IV. PRIMITIVNE TOLDERIJE

so raztresene vsepovsod v Čaku. Ko so se velike skupnosti razcepile v maloštevilne frakcije, iščejo življenjskih možnosti v novih razmerah po belcih kolonizirane zemlje, so se vkljub temu še na istem mestu ohranile male tolderije, ki včasih štejejo po 10 ali kvečjemu 20 družin (indijanska družina pomeni krvno sorodstveno skupnost). Nešteto teh naselbin sem sama obiskala; tujca presejati vedno dejstvo, da je v njih le malo mladih ljudi, razen izkušenega mladega lovca in 2 ribičev, ki skrbе za gospodarski obstanek starodavne naselbine. Le enkrat na leto, po navadi v mesecu novembru in decembru, se v take naselbine natepe po 200 Indijancev, kjer ob chichi (žganje) nekako obhajajo spomin na starodavno plemensko skupnost. Včasih to skupinsko druženje traja le en mesec, drugič spet več. Tako se prav lahko zgodi, da prav te primitivne tolderije najdemo maloštevilne ali pa številčno močne, toda v tem primeru je to le nekaj začasnega in prehodnega. V takih naselbinah je oblast v rokah čarovnika in ne poglavarja. Misijonsko delo je v takih razmerah silno težavno. Katoliški misijonarji tudi še naprej sledе svojemu načelu, da se more delo vršiti le v preprosti, zaprti skupnosti in zato problema teh čudnih malih

Indijanska mamica z otročičkom

preprostih naselbin sploh ne upoštevajo. Protestantje pa so prav to spretno izrabili; sicer pastorji sami tudi ne obiskujejo tolderij pogostoma in med njimi ne ustanovljajo postojank, zato pa vedno skušajo enega člana iz take naselbine izuriti v pridigovanju in petju; take izurjene „pevce“ krščanskih pesmi potem pošiljajo vsepovsod po Čaku in pogosto se zgodi, da ob deževnem vremenu doni iz šotora tipična melodija protestantovske pesmi, čeprav se nato še isti večer oglasi boben s primitivnim plesom. Pogosto najdemo take čulupijske, lenguaske in chamakoske pridigarje s tako izmaličenim naukom, da bi ga še čarovnik lahko sprejel. Prvo, kar oznanjajo, je „večno življenje“, toda Indijanci to tolmačijo kot zemsko večnost, to se pravi, da noben mlad človek več ne umrje po krstu zaradi bolezni, temveč umre le zaradi „izsušene kože“ (starost in betežnost). Kaj takega bi tudi čarovniku prav prišlo.

(Se bo nadaljevalo.)

PLJ XI. POD HIMALAJO

Poroča PAVEL BERNIK SDB, bogoslovni ravnatelj v Kotagiri, Indija

„Prezvišeni, pa nam danes, na misijonsko nedeljo, o asamskih misijonih kaj povejte,“ so moledovali naši indijski kleriki pri misijonarju veteranu, nadškofu madraškem, ki se je v onih dneh v našem zavodu mudil. G. nadškof je bil namreč poprej zelo goreče in uspešno deloval v Asamu kot apostolski prefekt in prvi škof v Šilongu. Leta 1935 pa je postal nadškof v poldrug milijonskem mestu Madrasu tu na jugu.

G. nadškof je prijazno pogledal izza očal, si popravil naprsni križec ter veržico okrog vratu in začel:

„Predno vam kaj povem, mi morate nekaj obljubiti. Danes, na to misijonsko nedeljo, enkrat za vselej napravite namen, da naj vse one molitve, ki jih odslej utegnate opraviti brez posebnega namena, veljajo za spreobrnjenje vaših poganskih rojakov. S tem seveda nočem reči, da za ta namen izrecno ni treba moliti. Rad bi le, da bi se čim več molitev vsak dan k dobremu Bogu dvigalo za spreobrnjenje poganov. Koliko pri misijonskem delu pomeni molitev, naj vam pokaže sledeči dogodek.

Sprehajal sem se pred stolno cerkvi-jo v Šilongu ter brevir molil. Pa se mi približa žena, me spoštljivo pozdravi in povpraša po predstojniku misijona.

„V čem naj vam pa pomagam, mamica? Le povejte! Govorite namreč s predstojnikom misijona,“ sem se ji predstavljal.

„Pred nekaj dnevi me je v vasi srečal neki misijonar, z očali in belo oblečen, in mi naročil, da naj se pri vas oglasim, češ da mi boste vi povedali, kako naj si rešim dušo,“ je povedala poganska žena.

Jaz sem se temu dokaj čudil. Povprašal sem po njeni vasi in zvedel, da je bila prišla od daleč. Zakaj neki naj bi jo misijonar ondotnega okraja tako

daleč poslal? Zakaj je on sam ni poučil v naši veri? Mogoče je srečala protestantskega misijonarja?

Vprašal sem jo, če je imel brado.

„Brade ni imel,“ je pojasnila žena, pač pa sukunjo, kot jo imate vi, in pa križec na prsih.“

Poklical sem tajnika, da bi mi on pomagal razvozljati uganko. Vsi trije smo šli v pisarno, da bi se lažje pogovorili. Ko pa je žena prestopila prag sobe, se je nenadoma ustavila, brez obotavljanja in z vso gotovostjo pokazala na sliko na steni ter vzkliknila:

„Le-ta misijonar je bil v naši vasi. On me je sem poslal!“

Na častnem mestu na steni je visela slika tedanjega papeža Pija XI.

Lahko si mislite, kako sva se z g. tajnikom čudila.

Ker sem uvidel toliko dobre volje v ženi, sem takoj vse potrebno uredil v bližnjem samostanu za njen pouk v katekizmu. Kar tam je ostala za nekaj mesecev in se pridno učila katekizma in molitev ne samo od častitih sester, ampak tudi od tamkajšnjih gojenk, ki so jo zaradi njene dobre narave rade imele.

Za krst smo jo domov poslali in vse čim slovesneje pripravili. Tudi sam sem se za to priliko tja podal ter sam podelil zakrament prerojenja tako lepo razpoloženi duši. Mamica Katrica, tako smo jo namreč po krstu zvali, je postala pravecata misijonarka v vasi. Na njeno posredovanje se je vsa vas spreobrnila.

Kmalu nato sem šel v Rim, leta 1929. Sv. oče Pij XI. me je sprejel v avdienco. Potem ko sem mu razložil razne zadeve misijona, sem se drznil pristaviti še to-le:

„Sveti oče, prav lepo se Vaši Svetosti zahvalim za obisk, ki ste ga nam pred nedavnim napravili v daljni Asam!“

Sv. oče me je zvedavo pogledal. Moja izjava bi utegnila zveneti kot neprimer- nerna šala. Vendar je sv. oče prijazno in z zanimanjem poslušal, ko sem mu pripovedoval vso zgodbo.

Mons. Mathias je na praznik sv. Jožefa I. 1953 posvetil tri indijske škofe. On sam je na skrajni desnici, poleg njega pa se vrste mons. Sundaram, mons. Carvulko in mons. Mariaselvam. Mons. Mathias je misijonarju Berniku pripovedoval to zgodbo

Na koncu pa je papež zaupno pri-
stavil: „Mislite, da dobri Bog naših mo-
litev ne usliši? Prav vsak dan goreče
mólimo za spreobrnjenje poganov. Božja
pota niso človeška pota. Kaj čuda torej,
če On tudi na nadnaravni način zdaj in
zdaj vmes poseže. Zato imamo tudi dru-
ge dokaze. Poslušajte! Kakor vam je
znano, smo februarja meseca z italijan-
sko vlado poravnali ono trnjevo zadevo.
Po konkordatu smo postali svobodni tudi
Mi. Vatikanska vrata so se tudi Nam
odprla. Pa smo si mislili, kako in kdaj
naj prvič izidemo. Na misel Nam je
prišlo, da naj bi prvič izšli v slovesni
procesiji z Najsvetejšim v rokah. Ta na-
men smo napisali v osebno tajno knjižico
in jo v to-le mizico zaprli. Pa nam čez
par dni pride iz Španije pismo neke re-
dovnice s sledečo izjavo: „Božja volja

je, da Vaša Svetost prvič iz Vatikana
izstopi v procesiji z Najsvetejšim v ro-
kah.“ Takoj smo poklicali Našega taj-
nika ter mu pokazali oboje ter dali ukaz
da se za procesijo vse potrebno pripravi.
Bog Nam je tu na izreden način poka-
zal svojo voljo. Kaj čuda torej, če je
On, ki je vsemogóčen, na izreden način
v svojo Cerkev ono dušo privedel. Ko se
povrnete v Asam, pa vsem onim dobrim
ljudem povejte, da jih Mi zelo ljubimo,
nanje mislimo ter jih iz srca blagoslav-
ljamo.“

„Vidite, kako je papež Pij XI. v
Asamu misijonaril s svojimi molitvami,“
je pristavil g. nadškof. „Tako lahko mi-
sijonarite že tudi vi, še predno postanete
duhovniki. Molite, goreče molite, vsak
dan molite za spreobrnjenje vaših po-
ganov!“

PO MISIJSKEM SVETU

SMRT MED DOMAČINI RODU KASSI

Rod Kassi, ki živi v veliki dolini reke Bramaputra, v Indiji, strašansko časti smrt. Med domačini nobena slovesnost ni tako mogočna, pa tudi ne versko tako globoka, kot prav tista, ki je kakor koli povezana s smrtjo.

Z vsem sijajem in pomembnostjo praznujejo sežiganje mrliča, slovesno odkritje nagrobnika, pa pogrebni sprevoz sežganih zemskih ostankov mrličevih v skupno grobnico.

Smrt med rodom Kassi pomeže z vsem sovraštvom in mržnjami. Vaščani ure in ure tožijo in jadikujejo pred truplom svojega včerajšnjega sovražnika. Sorodniki pa čez vse skrbno umijejo, oblečejo in okrase mrtvo telo tega, za katerega se v življenju morda sploh zmenili niso, ali pa so ga celo prezirali in zavrgli.

To spoštovanje smrti je med Kassi tako zakoreninjeno, da jih ne mine, četudi morda premenjajo vero.

Kassi nimajo svetišč. Vsa njihova vera je obsežena v žrtvovanju umrlim in v sijajnih nagrobnikih, ki jih postavljajo ob vhodu v vasi. Tedaj pravo češčenje mrličev — v moderni Indiji.

VSAK PO SVOJEM POSLU

Nekje v Kanadi sta se znašla, v istem vlaku; obraz in obleka sta stvarjala na njiju različnost, ki je bodla v oči. Prvi, oblečen v tesen lovski jopič prav do vratu, z malho čez ramo, z revolverjem ob pasu; drugi v dolgi črni sotani — z rožnim vencem ob pasu.

Pa je misijonar nagovoril svojega sopotnika:

„Rad bi vedel, kam ste namenjeni!“

„V Klondike, za zlatom. Pravijo, da ga je kar precej tam gori.“

„Tak se boste vračali kot pravi misijonar...“ je poizvedoval misijonar.

„Res, prav rad bi se vračal tako; pa

jih je bore malo, ki to dosežejo. Pomislite: koplješ v zemljo, takole dvajset metrov in več globoko; zdaj šele si do zlate žile prišel; seveda se ti to le kake trikrat na leto posreči. Življenje tam gori pa je vražje drago; in kot da je to premalo, tudi tatov ne manjka. Z eno besedo — podjetje je kaj tvegano, uspeh prav malo verjeten. Pa, kaj zato! Cil sam je vsega vreden: zlato!“

Ni odgovoril duhovnik; le lice je prav resno raztegnil. Zlataš je tedaj pretrgal molk in previdno vprašal:

„Pa vi? Za kakšnim poslom greste? Kaj greste iskat?“

Samo za trenutek ga je pogledal misijonar, nato pa z nasmeškom v licu odvrnil:

„Bisere iščem...“

In na začudeno kretnjo sopotnikovo je pristavil:

„Gor na sever potujem, da bom Eskimom oznanjal kraljestvo božje. Za nebo bom skušal loviti bisere njih dragocenih duš. To mi je posel, to poklic, to moja pot.“

O vi vsi, ki neutrudno stikate za zlatom tega sveta, čemu ne stopite na pot misijonarjevo, ki vodi k najdražjemu oznanjanju božjega kraljestva vsemu svetu?

OH, TA PIJAČA!

Ponoči nekoč so Kátkaris pridrli pred misijonirja, zbudili misijonarja in mu hiteli pripovedovati, da se tam blizu dva na smrt bijeta Misijonar je pobihel na „bojišče“ in našel tam nekega Kátkaris, ki je bil krepko pijan; možak

se je pošteno nasekal dharu, ki je posebne vrste žganje iz rastlinskih korenin in strašansko opojno. Odkar je mlada indijska vlada zabranila prodajo žganja, so se najbolj vneti žganjarji vrgli na izdelovanje dharu, ki prinaša kaj žalostne posledice. Tale naš junak je svoj pogum izkazoval s silovitim sramotjenjem svojega soseda. Pijani je bil v hiši, zato je misijonar mislil, da pač ni nevarnosti za kakšne potoke krvi; pa je vseeno brž pograbil za nož, ki ga je Kátkaris pustil na mizi.

Kako uro pozneje so spet poklicali duhovnika. Kátkaris, da je ušel iz hiše in ves divji ljudem grozil s krampom. Misijonar ga je skušal pomiriti in mu ponudil kozarec vode, kjer je prej raztopil nekaj praškov. Pijanec ga je tresčil ob tla, ko je okusil vodo. Kátkarci, ki so gledali ves prizor, se pa divjaka tudi niso hoteli lotiti, ker so se bali, da bi jih prepoznal... Tako misijonarju ni ostalo drugo, kot da je besneža sam popal, ga nagnal v hišo, zapahnil vrata in tri domačine postavil za stražo.

Koj naslednje jutro je streznjeni Kátkariš nadaljeval s svojim rednim življenjem, kot da bi se nič ne zgodilo.

Oče misijonar ga je pozval k sebi, ga pošteno oštel in zahteval, da svojega soseda prosi odpuščanja za žalitve, vsej soseski pa plača 5 rupij, ker je razgrajal v pijanosti. Bili so že od prej domenjeni, da bo vsak pijanec plačal za vso škodo, ki jo bo v svoji besnosti vasi nanesel, takšen znesek. Naš junak je denar še kar rad odštel. A za pomiritev s sosedom ga je moral duhovnik trdo nagovarjati. Šele ko ga je opomnil, kako je njega samega nekoč neko v pijanosti užalil in ga je streznjeni naslednjega dne poprosil odpuščanja, je možak pristal, šel k sosedu in se oprstil.

BOŽJA SODBA

Posebne vrste božjo sodbo odločijo sodniki v nekaterih indijskih deželah, kadar pri vsej svoji modrosti le ne morejo presoditi, če je obtoženec nedolžen ali kriv. To božjo sodbo nazivljejo domačini „riževa preskušnja“.

Obtožencu natlačijo v usta surov riž; kakih deset minut ga mora zdaj zvečiti in doobra zmleti. Če je potem izpljunil takšno zmleto „rižoto“, mu nedolžnost sodnik takoj prizna; če pa je izpljunil nezdobljeni riž, ga spozna za krivega in kazni več ne uide.

Indski modrijani trdé, da je krivec vedno preplašen v svoji notranjosti, medtem ko je nedolžni povsem miren; notranji strah, da povsem osuši slino, mirnost jo pa še poveča; tako tedaj nedolžni z obiljem svoje sline brez posebne težave „zmelje“ v ustih surovi riž in preskušnjo zadovoljivo prestane.

Vsakteri od petih prebivalcev zameljskega planeta je — Indijec. Tedensko do 100.000 otrok zagleda luč sveta — v Indiji. Kolera jih vsako leto pobere 200.000 — v Indiji. Strupena kačja zalega spravi na drugi svet vsako leto 20.000 duš — v Indiji. Le 13 od vsakih 100 prebivalcev zna brati — v Indiji. Od žensk pa le 2 na vsakih 100 — v Indiji. Tisti pa, ki so krst prejeli, so bolj učeni: 25 do 40 od 100 jih bere knjige — v Indiji. Gobavcev je danes okrog 1.000.000 v Indiji. Od teh jih je v gobaviščih, ki jih vse do zadnjega oskrbujejo katoliški misijonarji in misijonarke, samo kakih 10.000 — spet v Indiji.

ČRNEC — ŽUPNIK V FRANCIJI

Na neko podeželsko župnijo blizu mesta Toulouse v Franciji je bil postavljen za župnika zamorski duhovnik. Doma iz francoske zapadne Afrike je študiral v Franciji. Povsem slučajno je po svetitvi deloval med francoskimi kmeti, a s takšnim uspehom, da so župljani enodušno zaprosili cerkveno gosposko, naj ga imenuje za rednega župnika.

PERZIJSKI POGAN — ZA KATOLIŠKI MISIJON

Abdullah Manavi je apostolski internunciaturj v Teheranu daroval 10.000 kvadratnih metrov razsežno zemljišče v severnem predmestju perzijske prestolice z namerom, da tam zgrade katoliško bolnišnico z vsaj 150 posteljami; tudi gradnjo bolnišnice bo plačal ta velikodušni pogan. Taisti dobrotnik je podaril tudi armenskim redovnicam Brezmadežnega Spočetja 5.000 kvadratnih metrov zemlje, tudi v Teheranu, in dal tam postaviti na lastne stroške moderno opremljeno šolo; zdaj gradi na istem zemljišču še cerkev. Abdullah Manavi, ki je po veri bahaist, je tako hotel izpričati svoje občudovanje nad dobrodelnostjo in zgledno vzgojo, ki sta ena največjih odlik katoliških misijonov v Perziji.

DROBNE NOVICE

O SLOVENSKIH MISIJONARJIH

Na Novega leta dan nam je pisala s Tokija tjakaj nanovo došla s. Anica Miklavčič. Prav prijetno kramlja sledeče:

„Božič je minul; prav veselo smo ga praznovali. Imeli smo polnočnico, h kateri je prišlo lepo število vernikov. Deklice so želele ostati pri nas celo noč, pa smo jim dale na razpolago prazno sobo, v kateri so najprej prepevale in se zabavale, potem so šle k polnočnici, po maši pa jim je m. prednica razdelila božične darove. Kako so jih bile vesele!

Ne vem, če Vam je že znano, da se moj brat Albin, ki je sedaj v Udinah, spet pripravlja na odhod v misijone. Pisal mi je, da so ga predstojniki določili za tisti del Bengalije, ki je prišel pod Pakistan (in sicer prav na področje nekdanjega slovenskega misijona Satkira, kjer je deloval ta in oni slovenski jezuitski misijonar, med drugim tudi p. Lojze Demšar; pripomba uredništva, ki ima o tem vest tudi naravnost od p. Albina). Veseli se že srečanja s kakim tamkajšnjim slovenskim misijonarjem. Kakor veste, je Albin izvežban tudi v zdravilstvu in bo šel sedaj v Rim to svoje znanje izpopolnit, da se bo v Bengaliji še lažje posvetil delu med ljudstvom potom zdravilstva. Saj pravi, da so tamkaj bolnišnice in šole doslej šele edina pot do svete vere. P. Albin bi šel sicer rad nazaj na Kitajsko, a zaenkrat ni še nobenega upanja za povratek. Na Kitajskem sva bila z bratom vsaj v isti deželi, čeprav daleč narazen in sva se zato le redko videla, sedaj bova pa v različnih deželah. Bo pa molitev premagala tudi te daljave. Molite z nama za najino delo tudi Vi!“

S Formoze pogosto, pa kratko poroča svojim staršem v U. S. A. novi slovenski misijonar Franc Rebol iz Maryknolske družbe. V zadnjem pismu z dne 2. decembra poroča, da so na praznik Kri-

stusa Kralja blagoslovili njih novo cerkvice v Miaoli. „To je bilo prvič, da je bila cerkev polna, a je bilo več poganov kot kristjanov. Pevci so prišli iz univerze v Taipei-ju, sami katoličani. Peli so zelo lepo. Škof je pa pripeljal s seboj pet semeniščnikov za asistenco. Vse je šlo lepo v redu. — Po cerkvenih opravilih smo imeli kosilo za vse povablence, ki jih je bilo čez sto. Jedli smo pa čisto po kitajsko, s paličicami. Na vsaki mizi je bilo deset posod, iz katerih smo pridno s paličicami zajemali, zraven pa zalivali s pivom in vinom iz riža. Drugače pa so bile jedi kot pri nas: purani, kokoši, zelenjava, govedina, in drugo. — Časa za pisanje imam bolj malo, kajti kitajščina, ki jo tu vsi govore, je težka, zlasti pisava.“

Novi ravnatelj vlikega sirotišča „Mesta Kristusa Kralja“ pri Hanoiju v Indokini, naš rojak g. Andrej Majcen SDB, se je znašel pred velikansko odgovornostjo, kako vzdrževati to važno pa drago ustanovo. Nič čudnega, če trka tudi in pred vsem na srca svojih rojakov po svetu s prošnjo, da mu pomagajo. Saj se trudijo na vse načine, da zberejo skupaj potrebna sredstva, a so le vedno v strahu za bodočnost. Tako so na primer imeli meseca decembra veliko loterijo, o kateri tole poroča: „Kljub temu, da nam je šlo vse na roko, ni bilo lahko. Propagando smo delali po radiu, kinu, zvočnikih, časopisih, revijah, vse s pomočjo vojaških in civilnih oblasti. A ljudje so v tej deželi siti raznih nabirk, ki jih je vse polno, kajti eni prosijo za begunce, drugi za ranjence, tretji za brezdomce, za uboge, itd., mi smo pa prosili za naše sirotke brez očeta in mame. Vendar nekaj smo le dobili. Poplačali bomo stare dolgove, vsaj delno, nakupili nekaj obleke, pa riža in soli za našo borno kuhinjo. Do aprila upamo s tem nekako vleči, potem pa zaupamo v Marijo Pomočnico, da nam bo že kako nomagala po dobrotnikih, za katere naši fantje tako radi molijo. — Bombniki vrhu vsega dan na dan ropočejo nad na-

šimi glavami, pa tudi topovski strela včasih prav blizu bobne z obrobni gor-skih grebenov tam v delti. Ne vem, kako dolgo bomo še mogli ostati tu...

Z Jave se nam je, če se ne motimo prvič, oglasila tamkajšnja edina slovenska misijonarka **m. Deodata Hočevar O. S. U.** Tole poroča dne 15. XI. 1953: „Sem na Javi, v Djakarti, glavnem mestu Indonezije. Uršulinke imajo v Djakarti štiri samostane z velikimi šolami. Jaz sem nastavljena v samostanu, ki se nahaja v ulici Nusantara (kar se pravi: domovina) nasproti palači predsednika Sukarno. Imamo dve veliki šoli s 1752 otroci različnih narodnosti: Indonevropejke, Javanke, Kitajke, Arabke. Uradni šolski jezik je maleščina, v kateri se vse poučuje. Hvala Bogu, med učenkami je že veliko katoličank, drugače so pa otroci po večini mohamedanci, a ne zagrizeni, ker taki ne bi prišli k nam.

Šolsko leto se je začelo 1. julija. Razdeljeno je v trimestre. Prvi se je končal 18. oktobra, drugi je od 1. novembra do 18. februarja, tretji pa se začne 1. marca in se konča 25. julija, dočim so velike počitnice v času tega zadnjega trimestra od 2. maja do 10. junija, kajti drugega maja se začne mohamedanski post in med postnim časom ni šole.

Java je prav zanimiv misijon. Vlada sicer verska svoboda, a državna vera je mohamedanska. Na vzhodu in sredi Jave je mnogo katoličanov, ne zahodu so pa povečini zagrizeni mohamedanci. Pa o tem in o naših šolah Vam bom skušala kasneje kaj več napisati.

Za danes naj Vam samo še izrečem svoja novoletna voščila, kakor tudi vsem misijonskim prijateljem. Naj bi gorečnost za misijone rastla iz dneva v dan v marijanskem svetem letu! Prosim, pomagajte mi z molitvami, da bi mogla privedi čim več duš po Mariji k Jezusu!

Iz Afrike se je oglasil eden od obeh bratov Kerševanov, ki delujeta v Belgijskem Kongu, in sicer **br. Karel Ker-**

ševan CM. V pismu, ki ga je pisal na Sveti dan, nam med drugim javlja sledeče novice iz misijonskega delovanja:

„V tekočem letu (1953) se pri nas misijonsko osebje ni pomnožilo, bolj bi bilo reči, da je padlo. Eden starejših misijonarjev ima raka na spodnji ustnici in se zdravi v bolnišnici; moral bo najbrž v Evrojo. Dva mlada misijonarja bo lehata in ne moreta neovirano delovati kot bi rada in potrebe zahtevajo. V januarju odide eden na dopust, kakor tudi en brat.

Brat Marcel v Yumbiju zida za šolo potrebne stavbe. Zadnjikrat sva se videla v juliju.

V tem času je bilo na naših postajah krščenje katehumenov. Znanе so mi številke nekaterih postaj. V Bikoro jih je bilo 131, od tega le 37 deklic. Itipo je imel 80 novokrščencev, Bokongo pa 30. Med številom krščenih dečkov in deklic je vedno velika razlika. To povzroča nerednosti, ki se zelo poznajo v zakonu. Radi tega so po nekaterih krajih vpeljali navado, da pripustijo h krstu le toliko dečkov, kolikor je deklic pripravljenih na krst. Že tako imajo misijonarji največ težkih ur prav z zakonci, ki se ne morejo prilagoditi božjim in moralnim zapovedim. Prepogosti so primeri, da se katoličan vrne v mnogoženstvo. To je navadno tedaj, ko pride do ugodne službe in dobre plače, potem ko se je na misijonu šolal, bil tam vzgojen in se izučil za življenje. Črna elita... Takí pridejo neizogibno navzkriž z misijonarjem, se vdajajo pijači in preidejo v rdeči tabor. Zdi se, da bo treba delati bolj v globino kot v širino. — Tudi z našimi črnimi semeniščniki nimamo veliko sreče. Letos je eder obolel na gobavosti, dva sta gob osumljena, eden je obesil šolo na klin... Treba bo veliko moliti in ne nehati!“

Iz Južne Afrike imamo tudi nekaj novic, pred vsem to, da je bila naša misijonarka **s. Vincencija Novak**, oblatinja sv. Frančiška Saleškega, postavljena za prednico na eni največjih po-

staj tamkajšnjega misijonskega področja. Takole nam sama o tem poroča:

„Kot veste, sem 15 let delovala v Keimoesu, nakar so me predstojniki poslali na eno naših novih postaj „Blauwskop“ za predstojnico, kjer sem nato delovala tri leta. Meseca junija 1953 pa so me poklicali nazaj v Keimoes in naložili na moje šibke rame veliko odgovornost sestre prednice.

Keimoes je eden naših najbolj cvetočih misijonov, kjer imamo že tisoče katoličanov. V misijonu imamo 200 „notranjih“ otrok, dva misijonarja-duhovnika, tri misijonske brate in pet sester. Imamo šestrazredno ljudsko šolo, ki je vsega skupaj obiskuje 300 otrok. Pomaga nam pri tem 10 učiteljskih moči.

Na praznik Kristusa Kralja smo imeli krščevanje. V soboto pred praznikom je bilo 50 krščenih, v nedeljo zjutraj pa je 45 prejelo prvo sveto obhajilo, dočim je bilo popoldne 100 birmancev. Ta dan je bil velika tolažba za nas, ki smo jih morali mesece in mesece pripravljati, saj večina ne zna niti brati in pisati in je treba veliko časa, da si kaj zapomnijo in razumejo. Polovica novokrščencev je bila preje protestantska. Ljubi Bog nam čudovito pomaga, da je toliko sprebrnjen tudi iz protestantizma, kajti protestanti so tu zelo zagrizeni proti katoličanom.“

Še eno pismo iz Južne Afrike, od dveh rodnih in rodovnih sester iz iste družbe kot je s. Vincencija, namreč od sester Benigne in Alojzije Šteh, ki skupaj delujeta na misijonu Rietpoort. Takole pišeta:

„To leto je za naš misijon zelo po-

membno. 15. avgusta smo obhajali 40-letnico, odkar je p. Kornelij daroval tu prvo sv. daritev. Bil je to skalnat prostor, kjer je šest mesecev hranil vse potrebno za mašo, med tem pa zidal hišico, ki mu je potem služila za kapelo, stanovanje in vse. Toda malo seme je raslo in obrodilo stoteren sad. S pomočjo dobrotnikov iz Holandije je misijon lepo napredoval.

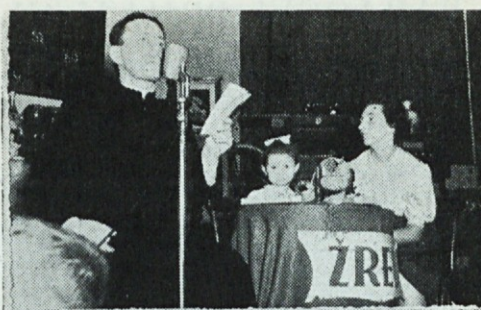
Leta 1938, ko sem jaz prišla semkaj, sem našla tu že lepo veliko cerkev. Toda postala je premajhna za množice, ki se zberejo ob velikih praznikih od blizu in daleč na misijon. Zato je taisti podjetni misijonar, ki šteje že 76 let, dve leti zbiral vse potrebno za zidanje večje cerkve. Pod njegovim osebnim vodstvom se je delo res začelo, pri čemer so veliko pomagali zlasti fantje z našega misijona. 15. avgusta je bila cerkev dokončana, se pravi tudi lep visok zvonik, dve stranski kapeli in kor. Sam škof je prišel cerkev blagoslovit, z njim je prišlo še več drugih misijonarjev, častitat našemu, da je poleg oskrbovanja okrog 200 oseb misijona mogel sezidati še tako veliko in lepo urejeno hišo božjo.

Priporočamo Vam v molitev zlasti našo mladino, ki se na misijonu vzgaja od najnežnejših let do vhoda v življenje; prve službe jim navadno mi preskrbimo. Pred kratkim smo tako poslali v službo 7 odraslih deklet in 12 fantov.“

Iz Kitajske izgnani misijonar France Jereb CM se trenutno nahaja v generalni hiši lazaristov v Parizu. Upamo, da bomo že v naslednji številki mogli objaviti njegovo poročilo o izgonu in potem še o potovanju iz rdeče Kitajske v Hong Kong in nato v Evropo.

III. VELETOMBOLA ZA 3.000 DOLARSKI SKLAD V BS. AIRESU

10. januarja 1954... Lepega vremena Bog ni dal, a blagoslova le ni odmaknil. Kakih 700 rojakov se je zbralo in prenapolnilo prostorno dvorano in okoliški prostor na župnijskem dvorišču v San Justo. Skoraj 12.000 pesov čistega je vsa prireditve rodila... več kot smo pričakovali! Koliko bi šele, če bi bilo lepo vreme! Misijonski sodelavci so s svojo velikodušnostjo sami veliko pripomogli, da je šlo čim manj denarja v dobitke, ki pa so bili bogati kot nikdar poprej. V imenu slovenskih misijonarjev najlepši Bog plačaj njim in vsem pomagačem, pa

darovalcem dobitkov in igralcem tembole...! Gornje slike nam kažejo nekaj prizorov s prireditve, kakor jih je posnel fotograf Lojze Erjavec. V sredi je videti g. kaplana iz San Justa, ki se mu je tudi srčca nasmehnila, da je dobil eno tombolo. Levo se fantič Fajfar Srečko po mikrofonu zahvaljuje za šivalni stroj, ki ga bo mama zelo vesela; desno gđc. Knavs Milena odnaša moško kolo..., gđc. Lenčke Zupan pa ni videti, kako prevzema velik radio-kombinado, ker je ta čas ležala doma bolna, zanjo je pa igrala gđc. Katica Kovač.

BARAGOV PRIJATELJI

Prof. dr. FRANC JAKLIČ, Buenos Aires

I.

Baraga je bil v Šmartnem pri Kranju od novembra leta 1824 do konca maja leta 1828. Župniku Juriju Kalanu je pomagal pasti duše ne po načelih tedanjih janzenistov in jozefincev, ampak po načelih Kristusa in Cerkve, kakor se jih je bil naučil zlasti pri svojem duhovnem vodniku sv. Klemenu Hofbauerju, apostolu Dunaja. Proti sebi je imel župnika, tovariše — kaplane in okoliško duhovščino. Ob strani sta mu stala samo dva duhovna sobrata. Prvi izmed njiju je bil Avguštin Sluga, dekan v bližnjem Kranju, zelo plemenit, izobražen in delaven mož, ki je Barago tudi vzpodbujal k pisanju nabožnih knjig. Drugi je pa bil Jernej Arko, župnik v Vodicah. Bila sta si tako zaupna prijatelja, da si je Baraga dopisoval z njim tudi iz Metlike; ohranilo se je njegovo pismo z dne 29. junija leta 1829. Rodil se je Jernej Arko leta 1794 v Dolenji vasi pri Ribnici. Bil je zelo nadarjen in zelo delaven. Za

duhovnika je bil posvečen leta 1817. Služboval je kot stolni vikar v Ljubljani, potem je bil župnik v obširni vodiški župniji. Tudi šmartinska duhovnija je spadala vanjo. S šmartnogorskim kuratom Antonom Jamnikom je najel Mateja Langusa, da je v letih 1842 in 1846/47 na presno poslikal cerkev na Šmartni gori. Na znani freski je Langus upodobil župnika Arka, kurata Jamnika, frančiškana o. Felicijana Ranta, pisca nabožnih knjig in odločnega nasprotnika janzenizma, in sebe. Arko je objavil več nabožnih in gospodarskih člankov. Poskušal se je tudi v pesništvu. Za Emila Korytka, Poljaka, ki je kot političen interniranec živel v Ljubljani, je zbiral slovenske narodne pesmi. — Od leta 1852 je bil Jernej Arko prošt v Novem mestu. Na svojem drugem obisku domovine ga je Baraga kot novo posvečen škof obiskal, vozeč se proti Metliki. Umril je Arko 14. septembra leta 1868, osem mesecev potem, ko je Baraga umrl v Marquettu.

II.

Med prijatelji, ki jih je Baraga imel v Sloveniji, je bil tudi frančiškan p. Benvenut Crobath (Króbat).^{*} Rodil se je leta 1805 v Stražišču pri Kranju. Vas se skoraj drži Šmartnega, kjer je bil Baraga za kaplana od leta 1824 do 1828. Lahko je tam kdaj videl p. Benvenuta že kot frančiškanskega klerika. Morda je bil kaj poznan tudi z njegovo družino. Kot šmartinski kaplan je imel Baraga tesne stike s frančiškani. Skrivaj so obnovili leta 1827 bratovščino Jezusovega Srca, ki jo je bil cesar Jožef II. zatrl z drugimi bratovščinami vred. Obnovili so jo samo za mesto Ljubljano. Baraga je zvedel zanjo in jo je začel širiti v Šmartnem in v vsej okolici. Od 3. novembra leta 1827 so mu ljubljanski frančiškani pošiljali vpisne podobice; v naslednjem januarju so mu jih poslali kar 716. Sezname članov je pošiljal frančiškonom ali naravnost, ali pa po posre-

Isrez Langusove freske na kupoli šmartnogorske cerkve. Levo vodiški župnik Arko, Baragov prijatelj, v sredi šmartnogorski kurat Jamnik, desno Langus

^{*} Podatki in slika so vzeti iz Kidričevega „Prešernovega albuma“, Ljubljana 1949.

dovanju nekega čevljarja iz ljubljanskega Gradišča. Od takrat je bil Baraga prijatelj s frančiškani. Ko je 14. marca leta 1833 pisal iz svoje prve indijanske misijonske postaje „Krivo drevo“ sestri Amaliji, naj mu preskrbi dobrega strežaja in misijonskega pomočnika, jo je prosil, naj da to oznaniti pri ljubljanskih frančiškanih. — Kot duhovnik je bil p. Benvenut Crobath profesor na raznih frančiškanskih gimnazijah. V Novem mestu je učil Knobleharja. Od leta 1841 je bil pa stalno v Ljubljani. Zaradi svoje dobrote, prijaznosti in družabnosti je bil pri vernikih zelo priljubljen. — Na svojem drugem obisku domovine leta 1854 je Baraga v Ljubljani stanoval pri frančiškanih. Na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca, je imel v njihovi župni cerkvi slovesno škofovsko mašo. Pridižgal je o molitvi angelovega češčenja. V njihovem samostanu še sedaj hranijo njegovo tobačnico in še nekaj drugih spominov. P. Benvenuto je napisal prav kratko slovensko pesmico-nagajivko, ki je pač ni namenil za tisk, a se iz nje vidi, da sta si bila s p. Benvenutom zelo domača in da je torej pater bil zgleden redovnik.

Baragov prijatelj Cró bath

ZAHVALE BARAGI

Kalkuta, 17. oktobra 1953. — „Pred nekaj tedni sem zapustil bolnišnico. Bolezen je posledica izčrpanosti. Hujšam in slabo spim; najbrže z mozgom ni vse v redu in zato mi živeci in srce nagajajo. Po opravljeni devetdnevnic k Baragi mi je zelo odleglo. Bilo je prav na praznik sv. Terezije Deteta Jezusa. Zdaj k po mašujem in hodim. Prosim za objavo moje javne zahvale Baragi, s prošnjo do popolnega okrevanja.“ — O. Jože Cukale, S. J., misijonar.

Buenos Aires, 26. XI. 1953. — „Povnovno sem dolžna zaobljubljeno javno zahvalo Frideriku Baragi za uslišanje v dveh zadevah: Treba mi je bilo poiskati stanovanje. Ob pravem času mi je bilo stanovanje priporočeno brez vsa-

kega iskanja. A bilo je malo, zelo malo izgledov, da bi ga jaz dobila. Vseeno pa sem na dan, ko se je imelo odločiti, kdo bo dobil stanovanje, v cerkvi izrecno prosila Barago za pomoč in obljubila devetdnevnic in javno zahvalo v „Katoliških misijonih“, če bom uslišana. Stanovanje sem dobila z veliko lahkoto. — Neki pravoslavni uradnik je bil radi nemajhne pogreške pri delu v nevarnosti, da izgubi službo. Takoj sem prosila Barago, naj reši službo temu družinskemu očetu z dvema otrokoma. Bila sem uslišana. — Čudim se, da je tako malo zahval Frideriku Baragi. Ali ljudje nimajo težav ali pa ne zaupajo v Baragovo pomoč. Kakor meni, bi gotovo tudi drugim pomagal, če bi se z zaupanjem nanj obračali.“ — Neimerovana.

BARAGOVE PROSLAVE MED ROJAKI V ZAMEJSTVU IN V MARQUETTU

Kako so proslavljali stoletnico Baragovega škofovskega posvečenja rojaki v Argentini, smo poročali v zadnjih številkah lanskega letnika. Med tem se je nabrala vrsta poročil o podobnih prireditvah drugod med Slovenci v zamejstvu in pa poročilo o proslavah stoletnice marquetteške škofije, kateri je bil začetnik Baraga; le-to objavljamo na prvem mestu.

I. PROSLAVE V MARQUETTSKI ŠKOFIJI, U. S. A.

(Koledar „Ave Maria 1954)

S stoletnico Baragove posvetitve v škofa obhaja stoletnico svojega obstoja tudi marquetteška škofija, katere prvi nadpastir je bil naš veliki rojak. Poleg Baragovega dne, ki ga obhajajo v škofiji vsako leto na eni izmed Baragovih nekdanjih misijonskih postaj (za leto 1953 dne 25. oktobra v Sault Ste. Marie, kjer je bil Baragov prvi škofijski sedež), so priredili glavno proslavo stoletnice dne 30. avgusta v Marquetteu. Slovesnost se je vršila na prostem in sicer na Memorial Field. Popoldne ob štirih je bila ob udeležbi tisočev pontifikalna sveta maša. Opravil jo je Most Rev. Thomas L. Noa, sedanji škof marquetteški in osmi naslednik Baragov. Na tronu je prisostvoval sveti daritvi Eminenca kardinal Edward Mooney D. D., nadškof iz Detroita, Mich. Ozemlje, ki ga je dobil Baraga za svojo škofijo, je namreč prvotno spadalo pod detroitsko škofijo. Slavnostni govor bi moral imeti škof Albers iz Lansinga, Mich., ki pa je zbolel in je njegov govor prebral marquetteški generalni vikar in predsednik Baragove zveze, mons. Joseph Zryd. Med mašo je prepeval mešani zbor, sestavljen iz pevcev vseh treh marquetteških katoliških župnij. Izvajali so Hallerjevo

mašo z orkestrom, koralne vložke pa so peli domači bogoslovci.

Ob tej priliki so izdali posebno spominsko knjižico, v kateri je na prvem mestu pismo svetega očeta Pija XII., ki škofiji čestita in ji ob stoletnici podeljuje svoj blagoslov. Na drugem mestu so čestitke apostolskega delegata za Združene države. Sledi pismo detroitskega kardinala, ki je še posebno zanimivo. V njem omenja, da je mladi Friderik Baraga leta 1832 pripravil za smrt služabnika božjega Rev. Gabriela Richarda, ki je 34 let deloval v Detroitu in je ustanovitelj detroitske škofije, kot je Baraga marquetteške. Ta dogodek, ko sta se srečala dva pionirja države Michigan, ustvarja zgodovinsko vez med obema škofijama, med katoliškim Marquetteom in katoliškim Detroitom. Na četrtem mestu v spominski knjižici je poleg slike sedanjega marquetteškega škofa njegovo pismo duhovnikom in vernikom, kako naj z veliko hvaležnostjo do Boga obhajajo pomenljivi jubilej. Sledijo slike vseh dosedanjih marquetteških škofov: za našim Barago prideta še Slovenca Ignacij Mrak in Janez Vrtin, nato Friderik Eis, Pavel Nussbaum, Jožef Plagens in Frančišek Magner.

V spominski knjižici je ponatisnjen prvi Baragov pastirski list, ki ga je izdal pred sto leti ob priliki posvetitve v škofa.

Ker na glavno proslavo stoletnice ni so mogli priti vsi verniki škofije, so do ločili, da bodo imeli jubilejne proslave po dekanijah. V nedeljo, 13. septembra, je bila proslava v Houghtonu, Michigan, nedeljo nato v Bessemer, Mich, za dekanijo Ironwood. Zadnjo nedeljo v septembru je bila dekanijska jubilejna proslava za Iron Mountain, Mich., na praznik sv. Frančiška Asiškega (4. oktobra) pa za dekanijo Menominee, Mich. Drugo nedeljo v oktobru so bile slovesnosti v Escanabi, Mich., dne 18. oktobra pa za marquetteško dekanijo v samem Marquetteu, kjer je Baraga pokopan. Zadnja proslava pa je že zgoraj omenjeni vsakoletni takozvani „Baraga

Day“, ki so ga obhajali 25. oktobra v Sault Ste. Marie. Na vseh teh proslavah je imel domači škof Thomas L. Noa pontifikalno sv. mašo in sicer povsod ob 4 popoldne, da se proslave lahko udeleže verniki in duhovniki. Na zadnji proslavi v Sault Ste. Marie je govoril Rev. Thomas McAvoy C. S. C., arhivist univerze Notre Dame, Ind.

V vseh naštetih krajih so prirejali tudi izvencerkvene slovesnosti. Programi so vsebovali igre, godbo, razne nastope in govore. Jubilej je bil torej obhajan na najslavesnejši način.

2. BARAGOVA PROSLAVA V LEMONTU, U. S. A.

(„Ave Maria“, okt. 1953)

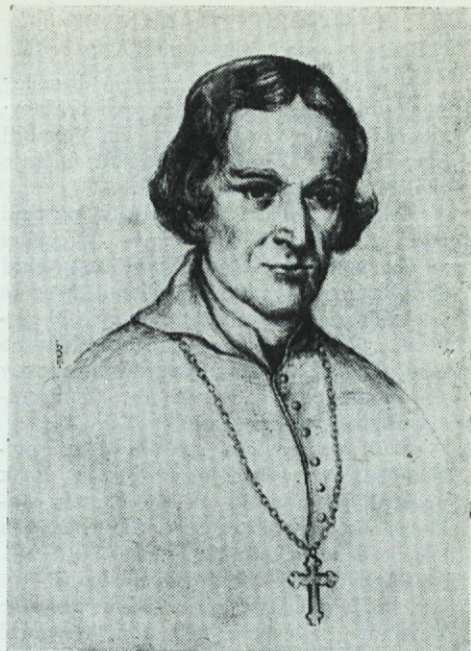
Lemontski Baragov dan dne 6. septembra je prav lepo uspel. Ta dan je k nam poromala chikaška župnija sv. Štefana, a pridružilo se ji je toliko drugih romarjev, da so bili naši grički kar polni ljudstva. Procesijo smo začeli ob pol enajstih iz cerkve in do lurške votline molili rožni venec za Baragovo skorajšnjo proglasitev blaženim. Pri votlini je potem opravil slovesno sv. mašo mons. Joseph L. Zryd, marquetteški generalni vikar in predsednik Baragove zveze, ki je bil ta dan naš častni gost. Slovensko pridigo o Baragu je imel p. Odilo, angleško pa je o našem rojaku zelo lepo govoril mons. Zryd. V pridigi se je toplo zahvalil Slovincem za izdatno pomoč pri Baragovi zadevi.

Romarji so ob tej priliki z darom Baragovi zvezi poravnali svojo letno članarino. Tudi precej novih se je vpisalo med člane.

3. V GILBERTU, U. S. A.

(Iz pism predsednice Mis. krožka ge. A. Tushar z dne 9. X. in 10. XII. 1953)

„Načrt za Baragovo proslavo je v teku. Seveda pri nas ne bomo mogli iti tako na široko kot pri Vas ali kje v Torontu, vendar mislim, da nas Baraga ne

Irenej Friderik Baraga

Narisal pok, Marjan Koritnik, l. 1950

bo nič manj vesel, ko bomo storili to, kar je pri nas mogoče. Naši mali se že skrbno pripravljajo, kajti s starejšimi tu ni mogoče, ker imajo tako različne službe, da so kake vaje nemogoče. Pa tudi naši ljudje veliko rajši poslušajo otroke. Deklice bodo igrale oni prizorček, katerega je sestra Darina napisala še takrat v domovini in so ga vprizorili v ljubljanski drami in mi je še čisto pred očmi. G. Kuntara pa nam bo pokazal posnetke Baragovih krajev tu v Ameriki. Jih je sam posnel na trak ob priliki stoletnice v Marquetteu. Upam, da bo tudi letos lepo izpadlo.“

V pismu z dne 10. XII. marljiva misijonska delavka poroča, da je tako zamišljena Baragova proslava prav lepo uspela, in se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali, zlasti članicam Misijonskega krožka v Gilbertu ter ostali mladini.

4. V TORONTU, KANADA

(„Božja beseda“, piše Janez Kopač CM)

V prejšnji številki „Božje besede“ smo objavili važnost Baragove tridnevni- ce s proslavo, nje spored in povabili Slovence iz Toronta in njega bližnje okolice, da bi se je udeležili.

Odziv je bil prav zadovoljiv, pa tudi potek tridnevni- ce in proslave. V cerkvi je vse pobožnosti vodil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Tridnevni- ce se je udeležilo v petek in soboto okrog 170 Slovencev. Na praznik vseh svetnikov ob zaključku tridnevni- ce pa je bila cerkev polna, kakor je samo še ob sklepu misijona in pri polnočnici.

Tudi predavanja so bila dobro obi- skana. Prvi večer je g. Franci Pajk prebral predavanje g. dr. Franca Jakliča: Kaj je Baraga dal Slovencem in kaj so Slovenci njemu dali?

Še boljši je bil obisk naslednji ve- čer, ko je predaval najboljši poznavalec Baragove zadeve, g. ing. Jože Gregorič o zgodovini postopka Baragove zadeve za beatifikacijo. Predavatelj je izčrpno podal vsa prizadevanja Amerikancev in Slovencev za Baragovo beatifikacijo od njegove smrti dalje do danes. Zaključno predavanje je imel g. misijonar Karel Wolbang C. M. o Baragovem misijon- skem delu med Indijanci. Vsa tri pre- davanja so poslušalce zadovoljila in nam odkrila marsikaj novega o Baragi.

Zaključil smo Baragovo tridnevni- co z Baragovo proslavo, katere se je ude- ležilo okrog 350 Slovencev. Najprej je škof dr. Rožman blagoslovil Baragov doprsni kip, ki ga je izdelal akademski kipar g. France Gorše. Po splošni sodbi je kip resnično umetniško delo. Nato je pevski zbor pod vodstvom Rev. Mirka Renerja lepo zapel nekaj pesmi o Ba- ragi. Sledila je deklamacija g. Fr. Paj- ka: Daj nam vodnika! in igrical „Žrtvo- vana ljubezen“, katero je priredil Misi- jonski odsek s sodelovanjem Dramatske- ga krožka. Višek proslave je bil govor prevzvišenega škofa dr. Gr. Rožmana, ki nam je živo prikazal Baraga kot ško- fa in njegovo škofovsko delo. G. Zvone

Hrastnik, predsednik Misijonskega od- seka, se je vsem, ki so kakorkoli poma- gali pri Baragovi tridnevni- ci in pro- slavi, pristrčno zahvalil. Proslavo smo zaključili z zahvalno pesmijo, ki so jo peli vsi navzoči.

Dasi smo imeli z Baragovo tridnev- nico veliko stroškov, smo vendar mogli poslati mons. Zrydu, predsedniku Bara- gove zveze, 100 dolarjev. Kajti Slovenci v Torontu so z obilno udeležbo in z za- dovoljivimi prispevki pokazali, da jim je Baragova zadeva za proglasitev bla- ženim zelo pri srcu. Zato se je slovenska župnija odločila, da bo odslej vsako leto priredila v Torontu Baragov dan.

Ob tej priliki smo nabrali tudi 180 podpisov Slovencev iz Toronta, s katerim se zahvaljujejo marquetteškemu škofu Noi, da je začel z uradnim postopkom za Baragovo beatifikacijo, in mu ob- ljubljajo vsestransko pomoč pri nadalj- nem delu. Te podpise bo prevz. škof dr. Gregorij Rožman poslal škofu Noi ob- enem z nad 900 podpisi ostalih Sloven- cev po Kanadi, katere je med letom nabral g. misijonar Karel Wolbang C. M.

5. PROSLAVA V GORICI

(Iz pisma dr. K. Humarja, 10. I. 1954.)

Na praznik sv. Treh Kraljev smo imeli Baragovo proslavo. Pripravilo jo je Katoliško prosvetno društvo s sode- lovanjem Marijine družbe. Vršila se je v dverani Marijine družbe ob 16.30. Ude- ležba je bila dobra, saj so ljudje kljub občutnemu mrazu napolnili dverano.

Uvodoma je voditelj Marijine druž- be pojasnil pomen Baragove proslave in povabil vse pričujoče, naj podpišejo zahvalo na marquetteškega škofa, da je začel z uradnim postopkom za Baragovo beatifikacijo. Obenem jih je spodbudil, naj ostanejo Baragovi prijatelji in naj se mu radi priporočajo v stiskah, da bo Bog čimprej poveličal svojega služab- nika s čudeži.

Glavna točka sporeda je bil spomin- ski govor č. g. M. Mazore, ki je orisal življenjsko pot škofa Barage. Govoril je zelo lepo in prijetno, da so ga ljudje

z veseljem poslušali. Med enim delom govora in drugim je bila zborna recitacija A. Žabkarja: Naš veliki mož.

Na koncu je sledila projekcija najzanimivejših slik in podob iz Baragovega življenja.

Med prireditvijo so članice Misijonskega oddelka Marijine družbe prodajale razne misijonske publikacije.

Ljudje so odnesli dober vtis in je upanje, da se bodo sličnih proslav radi udeleževali tudi za naprej. Pobiranje podpisov se nadaljuje po mestu.

6. BARAGOVA DEVETDNEVNICA V MAČKOV LJAH PRI TRSTU

Tamkaj so imeli cel mesec oktober 1953 posvečen misijonski misli, zaključili so ga pa z Baragovo molitveno devetdnevnicco, ki je zajela domala vso župnijo.

7. PROSLAVA V ANGLIJI

Podrobnosti o njej nimamo, a iz pisma č. g. Kunstlja izvem, da so proslavo Baragove stoletnice imeli naši rojaki tamkaj prvo nedeljo v novembru, 1. XI. 1953.

8. V SANTIAGO, ČILE, JUŽNA AMERIKA

(Iz pisma s. Vincencije Kaplja z dne 13. XI. 1953.)

Pri nas smo proslavili Barago s tridnevnicco, ki smo jo opravili 10., 11. in 12. oktobra. Z vabili nanjo smo rojakom poslali tudi prvo številko Baragovega vestnika. Imeli smo ob petih popoldne pred Najsvetejšim rožni venec, pridigo, pete litanije in sveti blagoslov. Žal, da je bila udeležba maloštevilna, zato smo pa mi navzoči tem bolj goreče molili za Baragovo beatifikacijo. Prvi dan je vodil in pridigoval č. g. Drago Pokorn, drugi dan č. g. Ludovik Ceglar in tretji dan č. g. dr. Anton Trdan, ki se je potem v pismu izrazil, da ne bo pozabil zadnjega dne tridnevnicce, ko so tako lepo prepevali slovenske pesmice.

U S L I Š A N J A

NA BARAGOVO PRIPROŠNJO

ZAHVALNICA BISKUPU FREDERIKU BARAGI

za primljenu milost, prigodom
moje operacije

Teško sam obolila i morala sam biti operirana. Kako sam već više godina pretplatnica "Duh. Življenja" i "Misiona", tako sam čitala životopis biskupa Frederika Barage, za kojega se nastoji, da ga Sv. Otac Papa proglasi svetim, jer djela njegova pokazuju, da je živio svetačkim životom i preporuča se, da se ljudi u bolestima i nesrećama preporučuju njegovom zagovoru, da ih onda do bri Bog usliši. Ja sam se punim pouzdanjem obratila sa devetnicom i sv. pri česti biskupu Frederiku Baragi i moleći milu Majku Mariju, da Ona njegove prošnje odnese Svemogućem Gospodinu Bogu, da mi dade, da bi moja operacija uspjela, kako ja želim. Ali na moje veliko veselje, operacija je uspjela mnogo bolje, nego što sam ja očekivala i mislila.

Zato se od svega srca zahvaljujem Gospodinu Bogu, što je uslišao prošnju biskupa Frederika Barage i meni povratno opet željeno zdravlje. Zahvaljujem biskupu Frederiku Baragi za njegov zagovor kod Gospodina Boga i preporučam ga svima katolicima po čitavom svijetu, da mu se mole i preporučaju u svojim potrebama, i da ga što prije dragi Bog podigne na čast oltara.

U znak zahvale pretplaćujem jednog djaka na "Misijone" za god. 1954.

Odana u Kristu

Franciska Šepak
San Francisco, Prov. San Luis.

NEIMENOVANA

Priloženi denar pošiljam č. g. Kopaču za sv. mašo na čast škofu Baragu. Prosim, ako je moguće, naj se priobči v misijonskem listu: Zahvala škofu Baragu za — uslišanje. Toronto, Kanada.

ENO SAMO JE POTREBNO

UNUM EST NECESSARIUM

Dramski oratorij v 10 podobah s prologom in epilogom, za soliste, zbor, plesni zbor in orkester. — Spisal Nikolaj Jeločnik

DRUGA PODOBA

RAZLAGALEC

(obrbe list; recitativ):

Drugo poglavje.

Na Veliki Šmaren v letu Gospodovem tisoč csemsto šestem, na Trebanjskem gradu, na Kranjskem. Tam je zdaj Baraga, deček Baraga ob materi, ki ljubi z dobro besedo, z zgledom in z molitvijo.

[MOŠKI ZBOR

Hvaljene, slavljene matere naše, ki ste nam dale življenje, ki ste po zgledu Device Marije k Bogu usmerjale vso našo pot.

ZBOR

Hvaljene, slavljene matere naše.

ŽENSKI ZBOR

Hvaljena, slavljena, mati zahvaljena, dala si Barago, Bogu duhovnika,

ZBOR

Cerkvi apostola, Barago, Barago, mati, zahvaljena, dala si Barago, slavljena, slavljena, mati zahvaljena,

(Slavospev se prelije v dolg, sanjav „adagio“ flavte, ki frulj v poletni večer.)

[Trije rastoči akordi s harpo.]

Spodnji oder ostane v mraku, gornjega obsije rožno vijolična luč: na klopi pod lipo Baragova Mati in Deček Baraga, oba v krogu bele luči.)

MATI

(z odprto knjigo v roki):

...in Jezus je rasel v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Zastor na gornjem odru se odgrne: trata z veliko lipo v sredini, ob nji polkrožna klop, v ozadju resno ozidje Trebanjskega gradu — vse samo v obrisih.

[Orkester spremlja v motivu „Deček Baraga“.]

DEČEK BARAGA

Mama, kaj pa je Jezus delal v Nazaretu?

MATI

Molil, Friderik, najprej molil k svojemu Očetu, ki je v nebesih. In svojo mater Marijo je srčno ljubil in redniku Jožefu pri delu pomagal:

obema je bil pokoren v vsem, v najmanjšem:

pomisli — Jezus, Bog, pokoren svoji materi in redniku.

V tišini nazareškega doma se je pripravljal na velike dni.

DEČEK BARAGA

Kako lepo!

(in se zagleda v zahajajoči sončni svit):

Mama, glej, sonce tone za griče...

MATI

Da, Friderik, takšna mora biti naša zadnja ura: spokojna in lepa po dobro opravljenem delu.

DEČEK BARAGA

Po dobro opravljenem delu...

MATI

Po tistem, ki nam ga je bil v življenju odločil Bog.

Slehnemu od nas Bog nekaj posebnega odloči.

In sleherni od nas mora to božjo nalogo izpolniti, da je njegova zadnja ura spokojna in lepa

kot po dobro opravljenem delu.

DEČEK BARAGA

Je meni Bog tudi kaj odločil?

MATI

Ko bo tvoj čas prišel, ti bo sam razodel.

Včasih se Bog najneznatnejših stvari posluži, da nam po njih pove, kaj hoče od nas.

Tudi tebi bo povedal.

Če je njegova volja, naj ti dá, da boš...

DEČEK BARAGA

Kaj mama? Kaj bom?

MATI

Sonce tone: pogledjva, kje sta deklici!

DEČEK BARAGA

Mama, povej, kaj bom?

MATI

Mislím včasih, če te ni Jezus odločil, da boš njegov duhovnik...

(Molk.)

DEČEK BARAGA

Jaz bom vendar graščak. Oče tako pravi in hoče tudi.

MATI

Seveda, Friderik. Zato boš šel v ljubljanske šole, da se boš veliko naučil, da boš veliko vedel. Zdaj pójdíva, moj Friderik.

Gospodična Pavči Maček in Friderik Godec predstavljata Baragovo mater in Baraga-dečka na uprizoritvi v Bs. Airesu.

V ozadju trebanjski grad.

DEČEK BARAGA

Rad bi videl, kako bo sonce utonilo...

MATI

...da se ob zóri dvigne spet!... Sin moj...

(Odide.)

[(Orkester povzame motiv „Deček Baraga“. Težak snop bele luči na Starega Barago. Deček Baraga za trenutek negíben zre v umirajočo sončno luč. V tem ga obstopi plesni zbor.)

STARI BARAGA

Slehnemu od nas Bog nekaj posebnega odloči...

Slehnerni od nas mora to nalogo izpolniti. In njegova zadnja ura je spo-

kojna in lepa kot po dobro opravljenem delu.]

DEČEK BARAGA

Bog, dobri moj Bog, kaj si mi odločil ali za kaj si me namenil?

[PLESNI ZBOR

(v ritmu nakazuje poslanstvo duhovnika, nenehno okrožajoč Dečka Barago.)]

ZBOR

[(v odmevu z orkestrom)]:

Ko bo tvoj čas prišel, ti bo sam razodel.

ŽENSKI ZBOR

[(enako)]:

Jezus te je določil, Jezus te je določil.

ZBOR

Duhovnik — duhovnik — duhovnik.

DEČEK BARAGA

Ne, ne! Jaz bom graščak!... Jaz bom graščak.

[STARI BARAGA

Sonce tone počasi, počasi, spokojno, zvestó, kot po dobro opravljenem delu.]

ZBOR

[(ponovi)]:

Sonce tone počasi, počasi, spokojno, zvestó.

DEČEK BARAGA

Gledam, gledam, sonce gledam: tone, tone za goré.

ZBOR

Gledam, gledam, sonce gledam: mišlim — Friderik: kam gre?

ŽENSKI ZBOR

Kam gre, kam gre, kam gre?

DEČEK BARAGA

Kam Friderik res gre?

[STARI BARAGA

Kam Friderik res gre...]

ZBOR

Daleč, daleč sonce hiti, daleč, daleč fantič hrepení...

DEČEK BARAGA

Tja k Bogu sonce hiti, tja k Bogu fantič hrepení...

(Luč na gornjem odru mine. Deček Friderik [in plesni zbor izgineta v temi.]

OTROŠKI GLASOVI

(iz dalje):

Pojd' mo spat, Bog je zlat. Pojd' mo gledat, kaj Marija dela... Na stolčku sedi sred raja pa verne duše napaja. Pojd' mo tja tudi mi, da še nas napoji pa v sveti raj posadi na večne čase. Amen.

[STARI BARAGA

(spremlja v usmevu):

...pa v sveti raj posadi na večne čase. Amen.

(Luč nad njim ugasne.)]

ŽENSKI GLAS IZ ZBORA

[(recitativ)]

Blagor ti mati, ki si Friderikov ko- rak vozila k Bogu.

Tvoja molitev je našla milost pri njem.

ZBOR

[(„fugatto“ z orkestrom)]:

Blagor ti mati, blagor, blagor: blagor pri Bogu, milost pri Bogu, blagor ti mati, blagor, blagor!

[(Podoba sklence orkester, ki hkrati uvaja v „Dunajski motiv“.)]

KSAVERIJ NEUSTRAŠENI

ZGODOVINSKI ROMAN O SV. FRANČIŠKU KSAVERIJU. NAPISAL PAUL PIRON S. J.; ZA „KATOLIŠKE MISIJE“ PREVEDEL MIKLAVŽ TRPOTEC

3. poglavje SIJAJ IN REVŠČINA

Grad Ksaverij nikdar pozneje ne doživlja takšnih sijajnih in mirnih dni kot prav v teh prvih letih 16. stoletja. S podložniki, kmeti in oprodi se ponaša, vlada in ukazuje jim kot najvišji gospod, nikomur, ni kralju samemu se ne klanja; pogodba z njim ga veže le v vojno in čuvanje miru, po tisti slovesni prisegi iz 13. stoletja.

Spodaj pod trdnjavo, El Paso pravi-
jo tistemu kraju, je čuvar od sleherne
črede, ki je šla čez Ksaverijsko posest,
odbral šest glavá, pa naj je bila živad
tudi samostanska ali svojina svobodnih
mest. V tej gorati deželi so to davščino
pobirali poleti, ko so živino vodili v hri-
be, pa v jeseni spet, ko so jo gnali v
dolino. Če so zalotili pastirja, ki je ho-
tel čredo utihotapiti, so mu v globo od-
vzeli po eno na vsakih pet živali.

Suličarji po družinah so bili sleherni
trenutek pripravljeni s konji in z orož-
jem, če je bilo treba maščevati kak na-
pad na posest svojega gospoda.

Zobčasti razgledni stolpiči v bokih
grajskega ozidja so zrlí v veličastje
gorskih grebenov visokih Pirenejev. Tja
od koničastega vrha Anic pa vse do
morja se je skalnata grmada napenjala
kot neporušljiva stena. Skozi grlasto
sotesko Rouceswalles, kjer so se glavni
predniki junaško obranili pred Rolan-
dom, so Ksaverijem hitele misli v Spod-
njo Navarro. V senci Saint Jean Pied de
Port je stara trdnjava Jasso pričala o
dolgi, slavni davnini.

Na Gornji Navarri pa so stali Azpil-
cueta in Maya, ob vratih v Francijo,
Pamplona in Noaín, v lice Castilli, San-
guesa in Ksaverij, soseda Aragonu, vsi
družno čuvarji na sever, v sredino in
vzhod, kot poroštvo dolgotrajnega miru.

Šest let je bilo Francišku, ko se je

z njegovo sestro Ano poročil plemeniti gospod iz Leyre, don Diego de Ezpeleta. Spet sta se Gornja in Spodnja Navarra povezali v veličino Ksaverijev. Cerkev je bila pretesna za vso množico povabljenih, ki so prišli k poroki srečnega grajskega para; ob izhodu iz svetišča so se tam gnetli podložniki in tlačani, prišli so z voščili k tej edini od treh hčera svojega gospoda, ki se je omožila. V razsežni viteški dvorani starodavne trdnjave se je kretala gospoda v sijaju prebogatih oblačil in draguljev, ki so žareli v svitu stoterih voščenk. Nekaj dni je trajala slovesnost. Z občudovanjem so gostje zrlili na otroke; mali Frančišek je po svoji ljubki vedrosti in gibki razumnosti prednjačil med njimi.

24. julija naslednjega leta pa je Castilla začela oblegati Pamplono.

Kot so se Maksimilijan, Henrik VIII., papež Julij II. in Ludvik XII. potegovali za zedinjenje svojih dežel, Nemčije, Anglije, Italije in Francije, je Ferdinand Katoliški sanjal o velesili Španije. Navarra je bila ključ do Pirenejev. tak naj ne bo v zavezništvu s Francijo; zlepa ali zgrda mora biti španska.

Tako Ferdinandu za izgovor služi angleško izkrcanje v Guieni; Angleži so vendar Francozom prijatelji; in udari s svojo vojsko čez mejo. S petnajst tisoč možmi prihrumi vojvoda iz Toleda pred pamplonska mestna vrata preteč bramborcem z nekšno bulo o izobčenju. Presenečeno mesto kloni pred nasiljem in Juan d'Albret se umika zdaj v Francijo; na globoko je razklano njegovo kraljestvo.

S tesnobo v srcu vse to doživljajo na Ksaveriju. Tesnoba pe se sprevrže v pravšno žalost, ko zaznajo, da so mnogi gospodje v nezaupanju do teh, ki so jih zvali „francoski hugenotje“, na življenje in smrt prisegli zvestobo Ferdinandu; med njimi so Iñigo de Loyola, pa tudi Eguiati in Cruzati, bratraci Ksaverijev.

A Ksaverijem je zvestoba, ki so jo navarskim kraljem prisegli Aznarji, sve-

ta. Z iskrenim priznanjem se pridružijo besedam, s katerimi je Juan d'Albret pred kastiljsko gospodo ožigosal nečastno početje njih kralja.

Ferdinand pa kopiči zlo na zlo. Azpilcuetom in Ksaverijem je zagotavljal: „Odkar ste mi zvestobo prisegli, ne bojim se vaše nezvestobe.“¹ Čemu tedaj z lisjaškim izgovorom, da hoče pomiriti deželo, ukazuje, naj v Sos in Sanguesa prodajo vso posest Ksaverijev? Čemu umerovanje kraljevega namestnika in 15. junija 1515 priključitev Navarre Castilli?

Štiri mesece pozneje je umrl Juan de Jasso. Ni iskrena značajnost njegova, ni vroča miroljubnost nista uklonili Ferdinandovega napuha; umrl je, ker ni prenesel tolikšne nepoštenosti, ker ni mogel več gledati, kako se mu v smrtnem boju duši domovina.

Devet let in pol je tistikrat bilo Francišku; smrt dragega očeta, ki ga je tako ljubil in občudoval, ga je globoko zadela. Odslej si je prizadeval bolj kot kdaj, da bi nadaljeval njegovo delo in svoj rod proslavil s sijajem pravnih ved.

V februarju 1516, skoraj po smrti Ferdinandovi, je Franc I. podžgal Juana d'Albret, da se je spet lotil osvojitve Navarre; a francoski kralj je imel preveč opraviti z Italijo, da bi mu mogel poslati pomoč.

Ksaveriji so ob marčnih vstajal ostali mirni; a njih naklonjenost do bratrancev, ki so jih zajeli v roncalski dolini in vrgli v temnico v trdnjavi Atienza, je bila očita vse preveč; zmagovalcem je bila lahek izgovor, da so se tudi njih lotili.

Na ukaz Jimeneza de Cisneros, vernega služabnika tiste Španije, ki se prebujala k veličini, pa miru še ne doseže, prodira kastiljska soldateska najnevar-

¹ Življenje sv. Frančiška Ksaverija. P. Kurhammer. Bilbao 1936, p. 13 (pisateljeva pripomba).

nejša uporniška gnezda. Premnoge trdnjave izravnaajo z zemljo. Kraljevi namestnik odkaže vdovi Juana de Jasso samo še stanovanje in gornjo plat v stolpu sv. Mihaela. Vse druge stolpe, branike in nadzidke podro, zmaličijo vrt in sežgo arhiv, češ da so se v gradu zbirali navarski pristaši.

V letu 1522, ko mora Karl V. s svojo navzočnostjo miriti Palatinat, če ga ni hotel izgubiti, in cesarske čete izpraznijo Navarro, ker so jih poslali nad uporniško komuno, se Franc I. spet domisli svojih pirenejskih zaveznikov.

Andrés de Foix zavzame tedaj Saint Jean Pied de Port, udari čez Pireneje, slovesno vkoraka v Pamplono, zbere tam užaljene in preganjane vaskovske gospe in iz trdnjave požene slednjič mladega Inigo de Loyola, ki mu življenje rešita samo osebna hrabrost in v boju zadana rana; dovolijo mu prosto pot na rodni grad. Njega viteškim tovarišem v orožju pa očuva glavo edinole zgovorno posredništvo navarskega upravitelja.

Petnajstletni Ksaverij samo z mislijo lahko spremlja svoja brata. Njega in njegove matere čustva dele vsi, ki so kralju še zvesti. Neki sorodnik takole piše: „Vse kraljestvo s hribovci vred je odločeno za našega gospoda kralja Henrika in mislim, da bo vojvoda iz Nájera moral zahvaliti Boga, če bo živ uspel v Castillo.“

„Prosi Boga, naj bodo vse te zgone njemu v čast, kraljestvu pa v blagoslov. Zadosti smo videli zlá, preveč nesreč utrpeli že; naj nam tedaj nebo dodeli, da se te uime ne ponove več. Ne manjka dosti, pa bo osvojeno spet vse, kar gre navarskemu kraljestvu.“²

Vsa mesta dvigajo meč in udarijo na Castillo. A še preden se navarski rodoljubi dodobra urede, jih 30. junija pre-

² S. François Xavier, njega dežela, družina in življenje. — J. María Gross. Paris 1903. V tej knjigi je omenjeno to pisanje, ki je datirano v Sangüesa 17. majnika 1521.

seneti kraljevi namestnik, borih mesec dni samo po zmagi v Pamploni.

Francozi se zopet umaknejo čez Pireneje, prepuščajoč Vaske njih usodi. Mihael, Janez in še nekateri, ki jih je Karel V. obsodil na smrt, se na lastno pest lotijo hajduštva po Maya in okoliških gorah; njih bratrance se medtem junaško drže v Fuenterrabía; a na vid nezatna trdnjava slednjič le klone divjemu naskoku napadalčevemu; Mihaela ujemo. Kot v zasmeh ga zapro v taisto pamplonsko trdnjavo, kamor je komaj pred letom dni prišel kot zmagovalec. Reši se okov, uide, pridruži se bratu in sorodnikom v Fuenterrabía; skoz dve leti drže zdaj v kleščah cesarske najetnike.

19. februarja 1524 hoče Karl V. končati to zmešnjavo, pomilosti vse, ki jih je bil dve leti prej obsodil; obljubi jim prostost in povrnitev vse posesti s starodavnimi dednimi pravicami vred, če mu v osmih dneh prepuste trdnjavo.

S slovesno resnostjo v licu in z dvignjeno glavo se Mihael in Janez februarskega večera vrneta na svoj opustošeni očetni grad. S solzami v očeh je mati objela ta svoja sinova, ki morata dobršen del svojega junaštva zahvaliti njenemu pogumu; zdaj je Francišek na vrsti; ne skriva občudovanja do bratov: zanj sta posebljenje razbičane Navarre, njegove ljubljene vaskovske domovine, ki je kot ta grad tu samo še plašna senca sebe samega.

Gospod Martin, njiju bratranec takisto s priznanjem ne varčuje: „Zares, srečen sem, da je v meni kri tega rodu, ki ga nad vse druge zvestoba danj prisegi povzdiguje. Namesto navarskega maršala bodo Azpilcueta... žrtvovali svojo srečo za zvestobo prisegi. Ne obsojam drugih, a nad svojimi sem ponosen.“³

Potem pa ju hoče prepričati, da bi vsaj v srcu priznala, kako je zasedba

³ Iz spisov omenjenag dr. Navarro.

Navarre pravična stvar, pa da bi stopila v službo katoliških kraljev; a Mihael in Janez ga zavrneta. Dolge večere še razpravljajo o tem, preden jima Martin iz glave poslednje pedsodke izbije, „ne brez naznanskega truda,“ kot sam priznava.

Pa je tudi že bil poslednji čas. Po veliki noči so namreč v Pamploni pred kraljevim namestnikom samim vsi brambovci iz Fuenterrabía prisegli zvestobo Karlu V. To prisego je dva meseca prej gospod kralj stavil za pogoj njih prostosti; pametni in daljnovidni mož si je z njo hotel zagotoviti vdanost do včeraj sovražnega navarskega plemstva.

Zdaj po tej nesrečni vojni so se morali sprijazniti s precejšnjo revščino. Dolga štiri leta je žlahtna gospa Marija branila svojo posest pred pohlepom podložnikov. Francišek si je 1. februarja spet zadobil očetno pravico do mlina v Ronceswalles. Mihael si je mnogo prizadeval, da je k pameti pripravil trdoglave gorjanske viteze. Janezu pa je uspelo, da so mu že pred oktobrom, ko se živina vrača s hribov v dolino, spet dovolili pobirati starodavno davščino od vseh tropov, ki so šli čez Ksaverijsko posest.

Spet in spet so zdaj gledali to bratsko trojico, kako se je ob spuščeni uzdi na lahnih konjičih drevila po okrožju, iztikala za tihotapskimi pastirji in jih vodila na El Paso. Terjali so, kar jim je po pravici šlo: po eno od vsakih peterih glava; a njih gospa mati je pametnejša: ni ji na mari uzakonjena globa, preze jo; terja samo šest glava od celotne črede...

Tistih tisoč zlatih dukatov pa, ki jih je Karl V. takrat kot povračilo za krivično opustošeni grad obljubil, bo kraljevi zakladničar izročil šele 25. majnika 1550 Mihaelovi vdovi. Do takrat si bodo v gradu hočeš nočeš zategnili pasove. Dolge žalostne mesece je moral zdaj Francišek v okrožju očetnega doma spoznavati tudi revščine sijaj.

(Se bo nadaljevalo.)

Objavljamo lepo poročilo enega misijonskih odsekov v Slovenskem Primorju:

1. Naš odsek. — Mačkowlje so majhna vasica pri Trstu. Imamo pa tu dobrega duhovnika č. g. S. Janežiča. Njegova zasluga je, da deluje v naši vasi več odsekov, izmed katerih je bil prvi ustanovljen „Odsek za vzhod in misijone“.

Za nas je bilo to nekaj novega. Članice tega odseka smo se v začetku kar pošteno bale, češ kaj bomo delale, ko pa nič ne vemo. Pa je prišlo veliko dela, ki nas je vsaj za spoznanje zbudilo.

2. Naše delovanje. — Že par let, kar obstoja naš misijonski odsek, nam je naložena skrb za prodajo misijonskega tiska. Tako prodamo v naši vasi kar lepo število „Katoliških misijonov“. Razen z razprodajo misijonskega tiska širimo misijonsko misel tudi drugače. Že lansko leto smo imeli pri nas velik srečolov za misijone. Pri tem je delovala vsa vas. Tudi v cerkvi molimo vsaj enkrat na teden javno za misijone. Vaščani so se temu že kar lepo privadili po maši v cerkvi, da z nami pomolijo za katoliške misijone, za vzhodne kristjane in za Baragovo beatifikacijo. Vsak mesec enkrat se članice sestanemo in pogovorimo o našem delovanju.

3. Priprava na misijonsko nedeljo. — V oktobru se je naš odsek kar precej razgibal. Na rednem sestanku smo si članice porazdelile delo. Nekatere so prevzele skrb za razprodajo knjig, druge za zbiranje članov za MMD in za DŠV. Spet drugę smo prevzele skrb za pripravo na misijonsko prireditev in srečolov.

Razprodale smo v letošnjem misijonskem mesecu kar precej tiska. Malih „Misijonskih zbornikov“ smo prodale doma in drugod skupno kakih 40, velikih „Misijonskih zbornikov“ pa 10; prodale smo še nekaj izvodov „Krsta pri Savici“. Še imamo upanje, da bomo oddale kak izvod. Škoda le, da smo vse to dobili nekoliko prepozno, sicer bi se dalo pred misijonsko nedeljo več prodati. Poleg tiska iz Argentine smo prodajale tudi

goriško „Misijonsko nedeljo“. Teh lističev je šlo med ljudi kar lepo število.

4. Akademija in srečolov. — Namen misijonske prireditve je bil trojen:

1. spomniti ljudi na kat. misijone,

2. zbrati kaj za sklad 3.000 dolarjev.

Prireditve smo imele na nedeljo Kristusa Kralja (prejšnjo nedeljo smo bile v Trstu na skupnem shodu). Sodelovala je pri tej akademiji večina naših deklet. Branje misijonskih spisov, petje, otroška

igrice, vse to si je lepo povezano sledilo. Vrhunec smo dosegli pri zborni deklamaciji o Baragi v štirih slikah.

Zaključek naše prireditve je zelo poživil še lepo uspeli misijonski srečolov.

5. Baragova devetdnevica. — Oktober, ki je pri nas res mesec katoliških misijonov, smo tudi primerno zaključili. Imeli smo namreč pred 1. novembrom devetdnevico za beatifikacijo Barage.

VSEM, KI SO PREJELI MISIJSKI ZBORNİK 1953!

Želimo Vam podati neko pojasnilo in prosimo, da ga preberete in vzamete prijazno na znanje.

Zlasti iz U. S. A. in Kanade nam prihajajo glasovi, da ste prejemniki „Misijonskega zbornika 1953“ tu in tam vznevoljeni; nekateri, ker smo Vam ga poslali, ne da bi ga bili Vi naročili; drugi, ker se Vam zdi predrag; tretji, ker ste prejeli manjšo izdajo.

Pojasnilo prvim: Kakor smo jasno povedali v spremnem letaku, ki smo ga vložili v vsak izvod, nismo hoteli nikogar od prejemnikov s pošiljko niti najmanj obvezati, da knjigo sprejme ali jo celo plača ali pa vrne. Naglasili smo, da ne bomo nikogar terjali ne za eno, ne za drugo, ne za tretje. Pač pa smo prosili vse tiste, ki znajo ceniti poslano knjigo in so v stanu plačati jo, da to store. Tisti, ki radi slabših gmotnih razmer knjige ne morejo plačati, pa bi jo radi imeli in brali, si jo mirno lahko pridrže, brez plačila. Tiste pa, ki jim ni niti za branje tega vsebinsko tako pestrega in zanimivega dela, smo se drznili prositi, da nam knjigo vrnejo, a samo prositi; nismo jih mislili in jih ne mislimo terjati za to!

Pojasnilo drugim: Slovenska knjiga z 260 stranmi in 180 slikami za 2 dolarja sama na sebi ni draga; je celo razmeroma poceni v primeri z drugimi slovenskimi knjižnimi izdajami. Če „Misijonski zbornik 1953“ primerjamo z vsekakor dragocnim in cenanim koledarjem „Ave Marija“, upoštevajoč, da je na eni strani Zbornika približno istotoliko gradiva kakor na eni strani Koledarja, najdemo, da „Misijonski zbornik“, velika izdaja, nudi skoraj še enkrat več gradiva v besedi in sliki kot „Ave Marija“ koledar in da je cena 2 dolarja zanj v luči te primerjave prav tako cenena kot za Koledar. Res pa je, da je manjša izdaja Zbornika, ki stane 1 dolar, nekoliko dražja, ker ima komaj dobro tretjino obsega večje izdaje. A upoštevajoč, da nismo nikogar prav nič vezali tudi v tem primeru, ni nobenega povišja za pritožbo.

Pojasnilo tretjim: Večjo izdajo „Misijonskega zbornika“, ki nas veliko več stane in ki obremeni tudi prejemnika za večjo vsoto, ako jo hoče kupiti, smo poslali vsem tistim, ki so imeli plačano ali kako drugače urejeno naročnino „Katoliških misijonov“ za leto 1953. Nismo si pa upali s tako obsežno knjigo stopiti pred naročnike, ki niti naročnine za naročni list še niso mogli poravnati, zlasti še, če upoštevamo, da še ni bila izvedena kontrola naročnikov, kdo od množice njih v Združenih državah Sev. Amerike in Kanadi je resen in kdo ne, kajti precejšnje število je le-teh, ki ne plačajo v redu naročnine. Zato smo vsem, ki še niso uredili naročnine, poslali manjšo izdajo, razen morda tega ali onega primera, po pomoti na upravi.

Prosimo torej vse, ki so prejeli „Misijonski zbornik 1953“, da gornje upoštevajo, zlasti prvo povedano. Naj se nihče ne huduje, ker je stvar zelo preprosta in lahka: Če more in želi knjigo plačati, naj jo plača in mu bomo zelo hvaležni. Če ne, naj ne misli, da bi se mi kaj nanj hudovali, in naj mu vest prav ničesar ne očita.

„Katoliški misijoni“

3000 DOLARSKI SKLAD

„za Kladnikovo cerkev v Južni Afriki,
za Bernikovo sirotišče v Indiji in za
vse slovenske misijonarje“

Novodošli prispevki; zaključeno 1.
februarja 1954:

I. ARGENTINA: N. N. 500; še do-
hodek III. veletombole 352; Štrbenc Jan-
ko, Berazategui 50; zbirka na poročnem
slavju Grohar Naceta in Marije Moder
47; N. N. 29. — Skupaj: 987.— pesov.

II. SLOVENSKO PRIMORJE: N. N.
30.000 lir; N. N. 5.000 lir; J. V. 3.800
lir; Černič Katarina 1.500 lir; N. N. 1000
lir. Vsi v Gorici. Skupaj v argentinskih
pesih: 1.363 pesov.

III. U. S. A.: Miss I. P. za enoletno
vzdrževanje domačega bogoslovca v mi-
sijonih (v zahvalo za prejete dobrote)
150 \$; po 20 \$: Miss Manca Preša in
mrs. Antonija Sluga = 40 \$; mrs. Agnes
Bukovec (v zahvalo za prejete dobrote):
15 \$; mrs. Frank Tushar (prihranek za
misijone od šivanja): 10 \$; po 5 \$: Miss

Marjana Mlinar; mrs. John Bojanc (za
Bernikovo sirotišče) = 10 \$; po 3 \$:
Mrs. Mary Azman; mrs. Frances Rebol;
Mr. Frank Mlinar; Mr. George Kennely,
po mis. Wolbanku = 12 \$; po 2 \$: Miss
Katarina Vindišar; miss Ivanka Kuzne-
cov; mrs. Anna Skolar = 6 \$; po 1 \$:
Mr. Stanislav Šega; mrs. Karolina Gre-
gory; mr. John Per; miss Marija Ciber
= 4 \$. — Skupaj 247 dolarjev.

IV. KANADA: Mrs. Cilka Kaplan
(po mis. Kopaču): 2 \$; G. S. Cerar, To-
ronto 1 \$. — Skupaj 3 dolarje.

Tisočkrat Bog plačaj darovalcem!

Po stanju dne 1. februarja 1954 je
zrasla vsa zbirka že na 40 angl. funtov
+ 25.804.90 pesov (vključene tudi lire
in ostale valute razen dolarjev) +
1.428.97 dolarjev. To bi zneslo skupaj
okrog 2.700 dolarjev! Trdno upamo, da
se bo v teku februarja in marca (koncem
marca se ta sklad zaključi) nabralo še
300 dolarjev in da bo dosežen cilj 3.000
dolarjev v stoodstotni meri!

Slovenska misijonska zveza

MISIJON. TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Lenček Ladislav C. M., Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires
— Loboda Marjan, Misijonska pisarna, Granaderos 61, Buenos Aires

U. S. A.: Wolbang Karel CM, 500 East Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa
— Rudi Knez, 15011 Cardinal Ave, Cleveland 10, Ohio — Tushar
Anica, Box 705, Gilbert, Min.

Kanada: Kopač Janez C. M., 210 Mc Caul St., Toronto, Kanada — Turk
France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Stanko Janežič, Mačkovlje 7 Dolina, Trst.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

Avstrija: Luskar Alojzij, Kamen 14, P. Tainach, Kärnten.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slov. dušni pastirji

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih
družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške
Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo:
Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Bs. Aires.
Argentina. — Tiska Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.